

İÇİNDEKİLER

(BİRİNCİ CİLT)

(Kemal Gözler, [İdare Hukuku](#), Bursa, Ekin, 3. Baskı, 2019, Cilt I'in "İçindekiler" listesidir.)

İDARE HUKUKUNUN BİLGİ KAYNAKLARI

I. Mevzuat.....	1
II. İçtihat.....	3
A. Danıştay Kararları.....	3
Danıştay Kararlarına Atıf Usûlü.....	6
B. Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Kararları.....	13
C. Anayasa Mahkemesi Kararları.....	14
D. Uyuşmazlık Mahkemesi Kararları.....	15
E. Yargıtay Kararları.....	16
F. Fransız Danıştay (Conseil d'État).....	16
III. Bilimsel Eserler.....	18
A. Genel Eserler.....	18
1. Fransızca.....	18
a) İdare Hukuku.....	18
aa) Klasikler.....	18
bb) Modern Eserler.....	19
b) İdarî Yargı.....	20
2. Türkçe.....	21
a) İdare Hukuku.....	21
aa) Osmanlı Dönemi.....	21
bb) 1950 Öncesi Cumhuriyet Dönemi.....	21
cc) 1950 Sonrası.....	22
b) İdarî Yargı.....	23
c) Pratik Çalışma Kitapları.....	24
d) İdarî Teşkilat.....	24
B. Monografiler.....	25
C. Makaleler (Dergiler).....	25
1. Fransa.....	25
2. Türkiye.....	26
IV. İnternet Kaynakları.....	28
V. Kaynak Tarama.....	28

Birinci Kısım

İDARE VE İDARE HUKUKU

Bölüm 1

İDARE KAVRAMI

I. Giriş.....	32
A. Genel Anlamda "İdare" Kavramı.....	32
B. Kamu İdaresi-Özel İdare Ayrımı.....	32
C. "Organik Anlamda İdare"-“Fonksiyonel Anlamda İdare” Ayrımı.....	33

II. İdare Organı (Organik Anlamda İdare).....	33
A. İdare Organının Yasama Organından Ayrılması.....	34
B. İdare Organının Yargı Organından Ayrılması.....	34
C. İdare Organının Yürütme Organından Ayrılması.....	35
1. Cumhurbaşkanı İdare ile Yakın İlişkiler İçindedir.....	36
2. Cumhurbaşkanı Yardımcısı veya Yardımcıları da İdare ile Yakın İlişkiler İçindedir.....	38
3. Bakanlar da İdare ile Yakın İlişkiler İçindedir.....	38
III. İdarî Fonksiyon (Fonksiyonel Anlamda İdare).....	39
A. Maddî Kriter.....	40
-Maddî Kriterin Eleştirisi.....	41
B. Şeklî veya Organik Kriter.....	42
1. İdarî Fonksiyonun Yasama Fonksiyonundan Ayrılması.....	43
2. İdarî Fonksiyonun Yargı Fonksiyonundan Ayrılması.....	44
3. İdarî Fonksiyonun Hükûmet Fonksiyonundan Ayrılması.....	48
C. İdarî Fonksiyonun Özellikleri.....	51
D. İdarenin Faaliyet Alanı.....	52

Bölüm 2

İDARE HUKUKU

(Tanımı, Sistemleri, Gelişimi, Özellikleri, Kaynakları,
Uygulama Alanı, Bölümleri, Temel İlkeleri, vs.)

I. İdare Hukukunun Tanımı.....	55
II. İdare Hukuku Sistemleri.....	56
A. Anglo-Sakson Sistemi: Adlî İdare Sistemi.....	56
B. Kara Avrupası Sistemi: İdarî Rejim.....	57
III. İdare Hukukunun Doğumu ve Gelişimi.....	58
A. Fransa'da.....	58
1. İdarî Yargının Ortaya Çıkışı.....	59
2. Fransız İdare Hukuku Doktrininin Gelişimi.....	62
B. Almanya'da.....	63
C. Türkiye'de.....	64
1. İdarî Yargının Ortaya Çıkışı ve Gelişimi.....	64
2. Doktrin.....	65
3. Türk İdare Hukuku Üzerinde Fransız Etkisi.....	66
IV. İdare Hukukunun Özellikleri.....	68
1. İdare Hukuku Genç Bir Hukuk Dalıdır.....	68
2. İdare Hukuku "Tedvin (<i>Codifié</i>)" Edilmemiş Bir Hukuk Dalıdır.....	69
3. İdare Hukuku Büyük Ölçüde "İçtihadî (<i>Jurisprudentielle</i>)" Bir Hukuk Dalıdır.....	69
5. İdare Hukuku "Statüsel (<i>Statutaire</i>)" Niteliktedir.....	71
6. İdare Hukuku İşlemleri "Tek-Tarafılı (<i>Unilatérale</i>)"dır.....	71
7. İdare Hukukundan Doğan Uyuşmazlıklara İdarî Yargı Yerlerinde Bakılır.....	72
V. İdare hukukunun Kaynakları.....	72
A. Asıl Kaynaklar.....	73
1. Yazılı Kaynaklar.....	73
a) Anayasa.....	74
b) Kanunlar.....	74
c) Uluslararası Andlaşmalar.....	75
d) Olağanüstü Hâl Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri.....	75
e) Eski Sistemden Kalan Kanun Hükmünde Kararnameler.....	75

f) Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri	76
f) Eski Sistemden Kalan Tüzükler	76
f) Yönetmelikler	76
2. Yazısız Kaynak: Örf ve Adet Hukuku.....	77
a) Yanlış Bir Danıştay İçtihadı (DİDDK, 24 Mayıs 2012 Tarihli Çankaya Belediyesi Kararı).....	77
b) İstisna: Köy Kanunu, m.89	78
c) Örf ve Adete Gönderme Yapan Kanunlar	78
d) “İdarî Teamül ve Tatbikat”	80
B. Yardımcı Kaynaklar	81
1. Yargısal İçtihatlar	81
a) İdare Hukukunda İçtihat Hukukunun Asıl Kaynağı Olabilir	82
b) İçtihadî Kuralın Değeri: İdare Hukukunda İçtihat, Normlar Hiyerarşisinde Kanun ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi Altı, Ama Yönetmelik Üstü Değerdedir	82
2. Doktrin (Öğreti).....	84
VI. İdare hukukunun Uygulama Alanı.....	84
A. Kamu Gücü Ölçütü	85
1. Hâkimiyet Tasarrufları (Kamu Gücü İşlemleri).....	85
2. Temşiyet Tasarrufları (İşletme İşlemleri).....	86
B. Kamu Hizmeti Ölçütü	87
1. <i>Blanco</i> Kararı	87
2. <i>Terrier</i> Kararı.....	88
3. <i>Feutry</i> Kararı.....	89
4. <i>Thérond</i> Kararı	89
5. Kamu Hizmeti Ekölü veya Bordeaux Ekölü.....	90
6. Kamu Hizmeti Kriterinin Yetersizliği (Kamu Hizmeti Kriterinin Çöküşü veya Krizi)	91
C. Günümüzdeki Durum.....	94
D. Kamu Gücü Ayrıcalıkları ve Yükümlülükleri.....	96
1. Tanım.....	97
2. Varlık Sebebi.....	97
3. Kamu Gücü Ayrıcalıkları Nelerdir?.....	97
4. Kamu Gücü Yükümlülükleri Nelerdir?.....	100
5. Kamu Gücü Ayrıcalık ve Yükümlülüklerinin Sınırsızlığı	102
6. Ayrıcalık ve Yükümlülüklerin İç İçe Geçmesi	102
7. İdare Hukukunun Uygulama Alanının Belirlenmesi	103
8. İdare Hukukunun Uygulanabilmesi İçin En Az Bir Ayrıcalık veya Yükümlülüğün Bulunması Yeterlidir	103
9. Kamu Gücü Ayrıcalık ve Yükümlülükleri İdare Hukukundan Kaynaklanmaz; İdare Hukuku, Kamu Gücü Ayrıcalık ve Yükümlülüklerinden Kaynaklanır	104
10. Kamu Gücü Ayrıcalıklarının Kaynağı: Anayasa veya Kanun.....	104
11. Kamu Gücü Yükümlülüklerinin Kaynağı: Anayasa, Kanun veya İçtihat.....	105
VII. İdare hukuku ile Diğer hukuk Dalları Arasındaki İlişkiler	106
A. İdare Hukuku - Anayasa Hukuku.....	106
1. Anayasanın Üstünlüğü ve Bağlayıcılığı	107
2. İdare Hukukunun Anayasal Temelleri.....	107
3. Anayasa Mahkemesi Kararlarının Etkisi	108
4. İdare Hukukunun Bağımsızlığı.....	109
5. Danıştayın Anayasa Mahkemesi Karşısında Bağımsızlığı.....	109
6. İdarenin Anayasa Mahkemesi Karşısında Bağımsızlığı	110

7. Anayasa Hukukunun Geçiciliği - İdare Hukukunun Kalıcılığı	111
8. İdare Hukuku ile Anayasa Hukuku Arasında Sınır Sorunu.....	112
a) Önerilen Kriterler	112
b) Eleştiri	113
c) Görüşümüz.....	113
B. İdare Hukuku - Malî Hukuk.....	116
C. İdare Hukuku - Vatandaşlık Hukuku.....	116
D. İdare Hukuku - Yabancılar Hukuku	117
E. İdare Hukuku - Ceza Hukuku.....	117
F. İdare Hukuku - Uluslararası Hukuk.....	118
G. İdare Hukuku - Muhakeme Hukukları.....	119
H. İdare Hukuku - Özel Hukuk Dalları	120
VIII. İdare hukukunun Bölümleri	122
A. Özel İdare Hukuku.....	122
B. Genel İdare Hukuku.....	122
IX. İdare Hukukuna Hâkim Olan İlkeler.....	125
A. İnsan Haklarına Saygı İlkesi.....	125
B. Atatürk Milliyetçiliğine Bağlılık İlkesi.....	126
C. Demokratik Devlet İlkesi.....	127
D. Lâiklik ilkesi.....	127
1. Din Hürriyeti	128
2. Din ve Devlet İşlerinin Ayrılığı	129
E. Sosyal Devlet İlkesi.....	133
F. Hukuk Devleti İlkesi.....	134
1. Hukuk Devleti İlkesinin Tarihsel Gelişimi.....	134
a) Mülk-Devlet Anlayışı	134
b) Polis Devleti Anlayışı.....	135
c) Hazine Teorisi	136
2. Hukuk Devleti İlkesinin Gerekleri (Hukuk Devletinin Şartları).....	137
a) Hukuk Devletinin Genel Gerekleri (Devletin Hukuka Bağlılığının Şartları)	138
aa) Yasama Organı Hukuka Bağlı Olmalıdır.....	138
bb) Yargı Organı da Hukuka Bağlı Olmalıdır	138
cc) Yürütme Organı Hukuka Bağlı Olmalıdır	138
b) Hukuk Devletinin Özel Gerekleri (İdarenin Hukuka Bağlılığının Şartları)	139
aa) İdarenin Bütün Eylem ve İşlemleri Yargı Denetimine Tâbi Olmalıdır	139
bb) Hâkimler Bağımsız ve Teminatlı Olmalıdır	141
cc) İdarenin Faaliyetleri Önceden Bilinebilir Olmalıdır.....	141
dd) Hukukî Güvenlik İlkesi ve Geçmişe Etki Yasası.....	142
ee) İdarenin Malî Sorumluluğu Mevcut Olmalıdır.....	144
G. Eşitlik İlkesi	144
1. Hukukî Niteliği.....	145
2. Muhatapları.....	145
a) Devlet Organları	145
b) İdare Makamları	146
c) Eşitlik İlkesi Özel Kişilere de Hitap Eder mi?.....	146
3. Çeşitleri.....	147
a) Mutlak Eşitlik.....	147
b) Nispî Eşitlik	148
H. İdarenin Kanunîliği İlkesi	151
1. Kanuna Dayanma İlkesi (İdarenin <i>Secundum Legem</i> Özelliği).....	152
a) Genel Olarak	152

b) Teorik Temeli	153
c) Pozitif Temeli.....	154
d) İstisnaları	155
e) Alt İlkeleri (Çeşitleri).....	156
aa) İdarenin Kuruluşunun Kanuna Dayanması İlkesi.....	156
bb) İdarenin Görev ve Yetkilerinin Kanuna Dayanması İlkesi.....	157
e) Örnekler.....	160
2. Kanuna Aykırı Olmama İlkesi (İdarenin <i>Intra Legem</i> Özelliği)	164

İkinci Kısım İDARİ TEŞKİLÂT

Bölüm 3

İDARİ TEŞKİLÂTA HÂKİM OLAN TEMEL İLKELER

I. Merkezden Yönetim İlkesi.....	169
A. Tanımı.....	169
B. Merkezden Yönetimin Özellikleri.....	170
C. Merkezden Yönetimin Yararları	171
D. Merkezden Yönetimin Sakıncaları	172
E. Yetki Genişliği İlkesi.....	173
II. Yerinden Yönetim (Adem-i Merkeziyet) İlkesi.....	176
A. Genel Olarak (Terminoloji, Tanım, Anayasal Dayanak)	176
B. Yerinden Yönetimin Varlık Şartları	177
1. Kamu Tüzel Kişiliği	177
2. Özerklik	178
3. Vesayet Denetimi	179
C. Yerinden Yönetim ile Federalizm Arasındaki Farklar	180
D. Yerinden Yönetimin Çeşitleri.....	181
1. Yer Yönünden Yerinden Yönetim (Mahallî Adem-i Merkeziyet): Yerel Yönetimler (Mahallî İdareler)	181
2. Hizmet Yönünden Yerinden Yönetim (Hizmet Adem-i Merkeziyeti).....	183
- Hizmet Yönünden Yerinden Yönetim Kuruluşları ile Yer Yönünden Yerinden Yönetim Kuruluşları Arasındaki Farklılıklar	185
E. Yerinden Yönetim Yarar ve Zararları.....	186
1. Yerinden Yönetimin Yararları	186
2. Yerinden Yönetimin Sakıncaları.....	187
III. Kamu Tüzel Kişiliği.....	189
A. Genel Olarak Kişilik Kavramı	189
B. Kamu Tüzel Kişileri.....	192
1. Devlet (Devletin Tüzel Kişiliği İlkesi)	192
a) Devlete Tüzel Kişilik Tanınmasının Tarihsel Sebebi	193
b) Devlete Tüzel Kişilik Tanınmasının Diğer Sebepleri.....	194
c) Devlete Tüzel Kişilik Tanınmasının Sonuçları	194
d) Devlet Tüzel Kişiliğinin Temsili Sorunu	196
e) Yasama ve Yargı Organlarının Devlet Tüzel Kişiliğinden Ayrı Bir Tüzel Kişiliği Var mıdır?.....	196
2. Diğer Kamu Tüzel Kişileri	197
3. Devlet ile Diğer Kamu Tüzel Kişilerinin Karşılıklı Durumları	198
4. Yetki Dağılımı.....	199

C. Kamu Tüzel Kişiliğinin Belirlenmesi (Kamu Tüzel Kişilerinin Özel Hukuk Tüzel Kişilerinden Ayrılması Sorunu).....	201
1. Anayasayla, Kanunla veya Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle Nitelendirme	201
a) Anayasayla Nitelendirme.....	201
b) Kanunla Nitelendirme.....	202
c) Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle Nitelendirme	202
2. Anayasayla, Kanunla ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle Nitelendirme Yoksa.....	204
a) Birinci Şart: Tüzel Kişi, Devlet Tarafından Kurulmuş Olmalıdır	205
b) İkinci Şart: Tüzel Kişi, Bazı Kamu Gücü Ayrıcalık veya Yükümlülükleriyle Donatılmış Olmalıdır	207
Kamu Gücü Ayrıcalık ve Yükümlülükleriyle İlgili Uyarılar	208
D. Kamu Tüzel Kişiliği Şartlarının Örnekler Üzerinde Uygulanması.....	211
E. Kamu Tüzel kişiliği Konusunda Çeşitli Uyarılar.....	218
Uyarı 1: Kamu Tüzel Kişiliği Başka, “İdarî Makam” Başkadır.....	218
Uyarı 2: Kamu Tüzel Kişisi, “Şirket”, “Dernek” veya “Vakıf” Biçiminde Kurulmuş Olabilir.....	220
Uyarı 3: Kamu Tüzel Kişileri Bazı Yönleriyle Özel Hukuka Tâbi Tutulmuş Olabilir.....	220
Uyarı 4: Kamu Tüzel Kişisinin Eylem ve İşlemlerinden Kaynaklanan Uyuşmazlıklar Adlî Yargıya Tabi Tutulmuş Olabilir	221
Uyarı 5: Kamu Tüzel Kişiliğinin Tanımında Kamu Yararı Amacı veya Kamu Hizmeti Bir Kriter Değildir	221
Uyarı 6: Kamu Tüzel Kişiliğinin Tanımında Kamu Gücü Ayrıcalıkları Kriteri Tek Başına Yeterli Değildir	222
F. Eleştiriler	223
1. Meslek Kuruluşlarına Kamu Tüzel Kişiliği Tanınmamalıydı	223
2. Türkiye’de Vakıf Üniversitelerine Kamu Tüzel Kişiliği Tanınmamalıydı.....	224
a) Personeli Bakımından Sonuçlar.....	225
b) Taşınmaz Malları Bakımından	225
c) Kamulaştırma Yetkisi Bakımından.....	226
G. Kamu Gücü Ayrıcalıkları, Kamu Tüzel Kişiliği Sifatından mı Kaynaklanır?.....	227
H. Kamu Tüzel Kişiliği Sıfatı Ne İşe Yarar?.....	229
I. Kamu Tüzel Kişiliğine Sahip Olmanın Sonuçları.....	231
1. Tüzel Kişiliğe Sahip Olmanın Sonuçları: Genel Hukuk Açısından Tüzel Kişilere Tanınan Hak ve Fiil Ehliyetinden Yararlanırlar.....	231
2. Kamu Tüzel Kişiliğine Sahip Olmanın Sonuçları: En Az Bir Konuda Kamu Hukukuna Tâbi Olma.....	233
a) En Az Bir Kamu Gücü Ayrıcalığından Yararlanmak	233
b) veya En Az Bir Kamu Gücü Yükümlülüğüne Tâbi Olmak.....	234
J. “ <i>Sui Generis</i> Tüzel Kişiler”, “Atipik Kamu Tüzel Kişileri”, “Melez Tüzel Kişiler” Olabilir mi?	235
K. Kamu Tüzel Kişiliğine Sahip Olan ve Olmayan Kuruluşlar	236
1. Merkezî İdare	236
2. Yer Yönünden Yerinden Yönetim Kuruluşları (Mahallî İdareler)	237
3. Hizmet Yönünden Yerinden Yönetim Kuruluşları (Kamu Kurumları).....	238
L. Kamu Tüzel Kişilerinin Türleri.....	238
1. Merkezden Yönetim-Yerinden Yönetim Kamu Tüzel Kişileri Ayrımı	238
2. Kamu İdareleri-Kamu Kurumları Ayrımı.....	239
Kamu İdareleri ile Kamu Kurumları Arasındaki Farklar.....	240
a) Kişi Topluluğu-Mal Topluluğu.....	240

b) Organlarının Göreve Geliş Şekli: Seçimle-Atamayla	241
c) Genel Yetki-Sınırlı Yetki (Uzmanlık İlkesi).....	241
M. Kamu Tüzel Kişilerinin Türleriyle İlgili Olarak Bazı Uyarılar.....	242
Uyarı 1: “Kamu Kuruluşu” Diye Ayrı Bir Kamu Tüzel Kişiliği Kategorisi Yoktur... 242	
Uyarı 2: Üçüncü Bir Tür Kamu Tüzel Kişisi Yoktur	243
IV. İdarenin Bütünlüğü İlkesi: Hiyerarşi ve Vesayet.....	245
A. Hiyerarşi.....	247
1. Kavram	247
2. Hiyerarşik Amir.....	248
a) En Yüksek Hiyerarşik Amir Kimdir?.....	249
b) Merkezî İdarede En Yüksek Hiyerarşik Amir, Cumhurbaşkanındır	249
b) Yerinden Yönetim Kuruluşlarında En Yüksek Hiyerarşik Amir	252
3. Hiyerarşik Gücün Kapsamı	252
a) Kişiler Üzerinde Hiyerarşik Yetkiler	253
b) İşlemler Üzerinde Hiyerarşik Güç.....	255
4. Hiyerarşi Yetkisinin Özellikleri.....	256
5. Hiyerarşi Yetkisine Tâbi Olmayanlar.....	257
a) Hâkimlerin Yargısal Faaliyetleri Üzerinde Hiyerarşi Yetkisi Kullanılamaz.....	258
c) Teknik Uzmanların Uzmanlıkları Kapsamındaki Faaliyetler Üzerinde Hiyerarşik Yetkisi Kullanılamaz.....	258
c) Öğretim Elemanlarının Akademik Faaliyetleri Üzerinde Hiyerarşi Yetkisi Kullanılamaz	258
d) Askerlerin Durumu	258
B. Vesayet	261
1. Özerklik-Vesayet İlişkisi.....	262
2. Vesayet Kelimesi Üzerine	264
3. Vesayet Denetiminin Varlık Sebebi: İdarenin Bütünlüğü İlkesi	264
4. Vesayetin Tanımı ve Dayanağı.....	265
5. Hiyerarşi ile İdarî Vesayet Arasındaki Farklar	266
6. İdarî Vesayet - Medenî Vesayet Karşılaştırması	267
7. İdarî Vesayetin Özellikleri	268
a) Vesayet İlişkisi Merkezî İdare ile Yerinden Yönetim Kuruluşları ve Mahallî İdareler ile Mahallî Kamu Kurumları Arasındaki Bir İlişkidir.....	268
b) Vesayet Yetkisi İstisnaî Bir Yetkidir	270
c) İdarî Vesayet Kanunla Verilir (Kanunsuz Vesayet Olmaz İlkesi).....	270
d) Vesayet Yetkisi Dar Yorumlanır	274
e) Vesayet Yetkisi, Emir ve Talimat Verme Yetkisi ile Düzeltme Yetkisinin Kural Olarak İçermez.....	279
8. Vesayet Makamının Sahip Olduğu Yetkiler (İdarî Vesayet Yetkisinin Kapsamı).....	279
a) Kişiler Üzerinde Vesayet Yetkileri.....	280
aa) Meslek Kuruluşlarının Sorumlu Organlarının Geçici Olarak Görevden Uzaklaştırılması	280
bb) Mahallî İdare Organlarının Geçici Olarak Görevden Uzaklaştırılması.....	281
b) İşlemler Üzerinde İdarî Vesayet Yetkileri: İptal, Onama, Düzeltme, Erteleleme, Yeniden Görüşme İsteme, Yargıya Başvurma.....	282
aa) İptal Yetkisi.....	282
bb) Onama Yetkisi	282
cc) Erteleleme Yetkisi	286
dd) Kararın Yeniden Görüşülmesini İsteme Yetkisi (Geciktirici veya Zorlaştırıcı Veto Yetkisi).....	286
ee) Yargıya Başvurma Yetkisi	289

ff) İzin Yetkisi.....	294
9. Vesayet Yetkisinin İçermediği Yetkiler	294
a) Emir ve Talimat Verme Yetkisi.....	294
b) Düzeltme (Değiştirerek Onama) Yetkisi	295
c) İkame Yetkisinin Yokluğu	296
10. Hukukîlik ve Yerindelik Denetimi Açısından Vesayet Yetkisi	299
a) Vesayet Denetimi Hukukîlilik Denetimini İçerir	299
b) Vesayet Denetimi Yerindelik Denetimini İçerir mi?.....	300
11. Vesayet Makamının İşlemlerinin Hukukî Niteliği ve Yargısal Denetimi.....	302
a) İptal Kararı	302
b) Onama Kararı.....	302
c) Onamama Kararı	303
d) Erteleme Kararı	303
e) Düzeltme Kararı	304
12. Mahallî İdareler ile Mahallî İdarelere Bağlı Mahallî Kamu Kurumları Arasındaki İlişki de Vesayet İlişkisidir	305
13. Kamu Kurumları Arasında Vesayet Olmaz İlkesi	305
a) YÖK ile Üniversiteler Arasındaki İlişki.....	306
b) Meslek Odaları ile Bunların Birlikleri Arasındaki İlişki	307
14. “Mahallî İdareler Arasında Vesayet Olmaz” İlkesi	308
a) Büyükşehir Belediyelerinin İlçe Belediyeleri Üzerindeki Denetimi Konusunda Tarihsel Bilgi.....	310
b) Büyükşehir Belediyelerinin İlçe Belediyeleri Üzerindeki “İmar Denetim Yetkisi”	312
c) Büyükşehir Belediyelerinin İlçe Belediyelerinin Bütçeleri Üzerindeki Denetim Yetkisi.....	313
d) Eleştiri	313
e) Sorunun Çözümü.....	315
aa) Vesayet Yasağı İlkesine Anayasayla İstisna Getirilmesi	316
bb) Büyükşehir Belediyesi Kısımlarına Tüzel Kişilik Tanınmaması	317

Bölüm 4

MERKEZİ İDARE (DEVLET İDARESİ)

I. Giriş.....	321
A. Kavramlar	322
1. “Devlet” Kavramı	322
2. “Devlet İdaresi” Kavramı.....	322
3. “Merkezî İdare” Kavramı.....	323
4. “Genel İdare” Kavramı	323
5. “Mülkî İdare” Kavramı	324
B. Devlet İdaresine (Merkezî İdareye) Hakim Olan İlkeler.....	326
1. Hiyerarşi İlkesi.....	326
2. Devlet Tüzel Kişiliğinin Tekliği İlkesi.....	326
3. Kendi Kendini Örgütlenme İlkesi.....	326
C. Devlet İdaresinin (Merkezî İdarenin) Bölümleri	327
1. Merkezî İdarenin Başkent Teşkilatı (Devletin Merkez İdaresi)	327
2. Merkezî İdarenin Taşra Teşkilatı (Devletin Mülkî İdaresi)	327
II. Merkezî İdarenin Başkent Teşkilâtı (Devlet İdaresinin Merkez Teşkilâtı).....	331
A. Cumhurbaşkanı ve Cumhurbaşkanlığı.....	333
1. Statüsü	335

2. Görev ve Yetkileri	335
a) Cumhurbaşkanının Genel Yürütme Görev ve Yetkisi	335
b) Cumhurbaşkanının Diğer İdarî Görev ve Yetkileri	335
c) Cumhurbaşkanının Atama Yetkisi	336
d) Cumhurbaşkanının Bu Görev ve Yetkilerini Tek Başına Kullanabilir	338
e) Yetki Devri	339
3. Cumhurbaşkanının İşlemleri	340
a) Cumhurbaşkanının Bireysel İşlemleri	342
b) Cumhurbaşkanının Düzenleyici İşlemleri	345
aa) Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri	346
bb) Cumhurbaşkanı Yönetmelikleri	350
cc) Cumhurbaşkanının Diğer Düzenleyici İşlemleri: Cumhurbaşkanının Adsız Düzenleyici İşlemleri	354
aaa) Cumhurbaşkanı Genelgeleri	355
bbb) "Usûl ve Esaslar"	356
ccc) Cumhurbaşkanının Diğer Düzenleyici Kararları	357
Cumhurbaşkanının İşlemleri Biçimine İlişkin Bazı Gözlemler	359
a) "Cumhurbaşkanlığı" ve "Cumhurbaşkanı" Kelimelerinin Kullanılmasında Tutarsızlık	359
b) "Karar" ve "Kararname" Kelimelerini Kullanılmasında Tutarsızlık	360
c) "Karar" İsminin Kullanılmasında Kendi İçinde Tutarsızlık	361
d) Kararların Numaralandırılmasında Tutarsızlık	361
4. Cumhurbaşkanı Yardımcıları	362
5. Cumhurbaşkanlığı İdarî Teşkilatı	363
a) Cumhurbaşkanlığı İdarî İşler Başkanlığı	366
b) İdarî İşler Başkanlığının Alt Birimleri (Genel Müdürlükler)	366
c) Cumhurbaşkanlığı Politika Kurulları	367
d) Cumhurbaşkanlığı Ofisleri	367
e) Cumhurbaşkanlığına Bağlı, Cumhurbaşkanı ile İlgili veya İlişkili Kurum ve Kuruluşlar	368
f) Devlet Denetleme Kurulu	369
B. Bakanlar ve Bakanlıklar	372
1. Bakanların Statüleri	372
2. Bakanların Görev ve Yetkileri	373
a) Devlet Tüzel Kişiliğini Temsil Yetkisi	373
b) Hiyerarşi Yetkisi	374
c) Vesayet Yetkisi	374
d) Atama Yetkisi	374
e) Harcama Yetkisi	375
f) Yönetmelik Çıkarma Yetkisi (Düzenleme Yetkisi)	375
g) Koordinasyon ve İşbirliği Yetkisi	375
3. Bakanların Sorumlulukları	376
4. Bakan Yardımcıları	377
5. Bakan Müşavirliği	377
6. Bakanlık Teşkilatı	377
a) Bakanlık Merkez Teşkilatı	378
b) Bakanlık Taşra Teşkilatı	378
c) Bakanlık Yurtdışı Teşkilatı	378
d) Bağlı, İlgili ve İlişkili Kurum ve Kuruluşlar	378
aa) Bağlı Kuruluşlar	380
bb) İlgili Kuruluşlar	380
cc) İlişkili Kurum ve Kuruluşlar	380

C. Başkentteki Yardımcı Kuruluşlar	381
1. Danıştay.....	382
a) İdare Organı Olarak Danıştay: Danıştayın İdarî Görevlerini Yürüten Organları (İdarî Daire ve İdarî İşler Kurulu).....	385
b) Danıştayın İdarî Görevleri	389
aa) Danıştayın Geriye Kalan Tek Danışma Görevi: İmtiyaz Şartlaşma ve Sözleşmeleri Hakkında Düşüncesini Bildirmek	389
bb) Danıştayın Diğer İdarî Görevleri.....	392
aaa) Kamulaştırma Kanununun 30'uncu Maddesi Uyarınca Danıştayın Sahip Olduğu İdarî Görev.....	392
bbb) İl Özel İdaresi Kanunu, m.27 Uyarınca Danıştayın Sahip Olduğu İdarî Görev (Tartışmalı).....	395
ccc) Büyükşehir Belediyesi Kanunu, m.25 Uyarınca Danıştayın Sahip Olduğu İdarî Görev	396
ddd) Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanmalarına İlişkin Görevler	398
2. Sayıştay	404
a) Sayıştayın Görevleri ve Bu Görevlerin Niteliği	404
b) Sayıştayın Denetimine Tâbi Olan ve Olmayan Kuruluşlar.....	408
c) Sayıştayın Denetimine Tâbi İşler.....	411
d) Sayıştay Denetiminin Mahiyeti	411
e) Sayıştay Denetim Görevlerinin Çeşitleri	411
aa) Bütçenin Uygulanmasını Denetlemek: Genel Uygunluk Bildirimleri.....	412
bb) Görüş Bildirme Görevleri	413
cc) İdarî Nitelikte Kararların Birleştirilmesi Görevi	414
dd) TBMM'ye Rapor Sunmak	414
f) Sayıştayın Organları.....	415
g) Sayıştay Mensupları	416
h) Sayıştayın Çalışma Usûlleri	418
3. Millî Güvenlik Kurulu	418
a) Tarihsel Bilgi	418
b) Oluşumu	419
c) Görevleri.....	420
d) Kararlarının Hukukî Niteliği	420
e) Teşkilatı: Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği	421
f) Çalışma Usûlleri	421
4. Yüksek Askerî Şûra	422
Ek: Türk Silahlı Kuvvetleri	423

III. Merkezî İdaresinin Taşra Teşkilâtı (Devlet İdaresinin Mülkî Teşkilâtı)..... 429

A. Giriş: Terim, Türler, anayasal Düzenleme ve Tarihsel Gelişim	429
1. Terim Meselesi.....	430
2. Taşra Teşkilâtının Niteliği.....	430
3. Çeşitleri.....	430
3. Anayasal Düzenleme ve Taşra Teşkilâtına Yön Veren Anayasal İlkeler.....	431
4. Tarihsel Gelişim	432
B. İl İdaresi	435
1. Vali.....	436
a) Atanması ve Görev Süresi.....	436
b) Statüsü.....	436
c) Görev ve Yetkileri.....	437
2. İl İdare Şube Başkanları (İl Müdürleri).....	440

3. İl İdare Kurulu.....	440
a) Oluşumu.....	441
b) Görevleri.....	441
B. İlçe İdaresi.....	443
1. Kaymakam.....	444
a) Atanması ve Statüsü.....	444
b) Görev ve Yetkileri.....	445
2. İlçe İdare Şube Başkanları (İlçe Müdürleri).....	447
3. İlçe İdare Kurulu.....	448
C. Tarihsel Bilgi: Bucak İdaresi.....	456
D. Bölge İdareleri.....	457

Bölüm 5

MAHALLİ İDARELER

(Yer Yönünden Yerinden Yönetim Kuruluşları)

I. Mahallî İdare Kavramı.....	462
A. İnsan Topluluğu Unsuru.....	463
B. Toprak Unsuru.....	467
C. Kamu Tüzel Kişiliği Unsuru.....	469
D. Özerklik Unsuru.....	471
1. İktidar Unsuru Bakımından Devlet ile Mahallî İdareler Arasında Karşılaştırma....	472
2. Mahallî İdarelerin Kendine Has Belli Bir İktidara Sahip Olmasının Gereği: Özerklik Unsuru.....	473
E. Vesayet Denetimine Tabi Olma Unsuru.....	475
Sonuç.....	476
II. Mahallî İdarelerin Özerkliği İlkesi.....	478
A. Mahallî İdarelerin Özerkliği İlkesinin Tanımı.....	478
B. Özerkliğin Şartları.....	478
1. Yetki Paylaşımı Şartı: Mahallî İdareler, Belli Bir İktidara Sahip Olmalıdır.....	479
2. İdarî Özerklik Şartı: Mahallî İdare, Kendine Has Karar ve Yönetim Organlarına Sahip Olmalıdır.....	480
3. Malî Özerklik Şartı: Mahallî İdare Kendine Has Malî Kaynaklara Sahip Olmalıdır.....	484
C. Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı.....	486
D. Anayasamızda Mahallî İdarelerin Özerkliği İlkesi (Madde 127).....	487
E. Mahallî İdarelerin Özerkliği İlkesi Mutlak Bir İlke Değildir; Vesayet Denetimi, Özerklik İlkesinin İstisnasıdır.....	489
F. Mahallî İdarelerin Özerkliği İlkesi Bakımından Türkiye'deki Eksiklikler.....	491
1. Valinin İl Özel İdaresinin Yürütme Organı Olması.....	491
2. Merkezî İdareye Verilen Çok Geniş Vesayet Yetkileri.....	492
a) İl İdareleri Üzerindeki Vesayet Yetkilerinin Eleştirisi.....	492
b) Belediyeler Üzerindeki Vesayet Yetkilerinin Eleştirisi.....	494
c) Köyler Üzerindeki Vesayet Yetkilerinin Eleştirisi.....	495
d) Mahallî İdare Organlarının Görevden Uzaklaştırılması Konusunda Eleştiriler.....	495
3. Personel Özerkliği Konusunda Eleştiriler.....	496
4. Malî Özerklik Konusunda Eleştiriler.....	496
G. Mahallî İdarelerin Birbirleri Karşısında Özerkliği.....	496
1. İlçe Belediyeleri Üzerinde Büyükşehir Belediyelerinin Vesayet Denetimi.....	497
2. Köylerin Mücavir Alan Sınırları İçine Alınması, Mahallî İdarelerin Özerkliği İlkesine Aykırıdır.....	497

III. İl Özel İdaresi.....	499
A. Tarihsel Gelişim	500
1. 8 Ekim 1864 Tarihli Tuna Vilayet Nizamnamesi ve 7 Kasım 1864 Tarihli Vilayet Nizamnamesi.....	500
2. 22 Ocak 1871 tarihli İdare-i Umumiye-i Vilayet Nizamnamesi.....	502
3. 1876 Kanun-ı Esasisi (Madde 108-111).....	502
4. 26 Mart 1913 Tarihli İdare-i Umumiye-i Vilayat Kanun-ı Muvakkati	503
5. 16 Mayıs 1987 Tarih ve 3360 Sayılı Kanun	504
6. 22 Şubat 2005 Tarih ve 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu.....	505
B. İsim, Tanım, Düzenlenme, Kurulma, vb.....	505
1. İl Özel İdaresinin İsmi: “Özel” Sıfatı Ne Anlama Gelir?.....	505
2. İl Özel İdaresinin Tanımı	507
3. İl Özel İdaresi-İl Genel İdaresi Ayrımı.....	509
4. İl Özel İdaresini Düzenleyen Kanunlar	509
5. İl Özel İdaresinin Kurulması	510
6. İl Özel İdaresinin Anayasal Temeli.....	510
C. İl Özel İdaresinin Görev ve Yetkileri	511
İl Özel İdaresinin Organları.....	512
D. İl Genel Meclisi	513
E. İl Encümeni	519
F. Vali.....	524
G. İl Özel İdaresi Organlarının Organlık Sıfatlarını Kaybetmeleri ve Hizmette Aksama Durumu.....	528
H. İl Özel İdaresi Teşkilât ve Personeli.....	529
I. İl Özel İdaresinin Gelirleri ve Bütçesi	530
IV. Belediye İdaresi.....	532
A. Tarihsel Gelişim	533
B. Sayılar, Kanunlar, Türler.....	536
1. Sayılar.....	536
2. Belediyeleri Düzenleyen Kanunlar	537
C. Belediyenin Tanımı.....	537
D. Belediyelerin Kurulması, Birleşmesi, Katılması, Ayrılması ve Kaldırılması	540
E. Belediyelerin Görev ve Yetkileri.....	541
1. Görevleri	541
2. Yetki, İmtiyaz ve Muafiyetleri	548
Belediyelerin Organları.....	548
F. Belediye Meclisi.....	548
1. Oluşumu: Belediye Meclisi Üyelerinin Seçimi.....	548
2. Belediye Meclisinin İç Yapısı ve Çalışma Düzeni	550
3. Belediye Meclisinin Görev ve Yetkileri	551
4. Belediye Meclisi Kararlarının Kesinleşmesi.....	551
5. Belediye Meclisinin Bilgi Edinme ve Denetim Yolları.....	556
6. Meclisin Feshi	557
a) Görevi İhmal	558
b) Siyasî Konularda Karar Alma	558
7. Boşalan Meclisin Görevinin Yerine Getirilmesi	559
G. Belediye Encümeni	560
1. Açıklama.....	560
2. Eleştirisi	561
H. Belediye Başkanı	563
1. Seçilmesi.....	563

2. Belediye Başkanının Hukukî Statüsü	565
3. Görev ve Yetkileri	565
4. Belediye Başkanlığı Sıfatının Sona Ermesi	566
5. Belediye Başkanlığının Boşalması.....	567
I. Belediye Organlarının Geçici Olarak Görevden Uzaklaştırılması	568
J. Belediye Teşkilatı ve Personeli	568
K. Belediye Gelirleri ve Bütçesi.....	569
L. Belediyelerin Denetimi.....	571
V. Büyükşehir Belediyesi (Büyükşehir Belediyeleri ve Büyükşehir İlçe Belediyeleri)	573
A. Büyükşehir Belediyelerinin Varlık Sebebi	573
B. Büyükşehir Belediyelerinin Tarihsel gelişimi.....	575
C. Büyükşehir Belediyelerini Düzenleyen Kanunlar.....	576
D. Büyükşehir Belediyelerinin Anayasal Dayanağı ve Anayasa Uygunluğunun Şartları	577
1. Büyükşehir Belediyesi Kurulacak Yer, Bir “Yerleşim Merkezi” Olmalıdır.....	578
2. Büyükşehir Belediyesi Kurulacak Yer, “Büyük” Bir Yerleşim Merkezi Olmalıdır.....	578
E. Büyükşehir Belediyesi Tanımı, Türleri ve Sınırları	579
1. Tanımı	579
2. Büyükşehir Belediyesi Türleri	580
a) Büyükşehir Belediyesi	580
b) Büyükşehir İlçe Belediyesi	580
3. Büyükşehir Belediyesi Sınırları	580
F. Büyükşehir Belediyelerinin Görev ve Yetkileri.....	582
1. Büyükşehir Belediyesinin Görev ve Yetkileri	582
2. Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Görev ve Yetkileri	583
3. Ortak Görev ve Yetkiler.....	584
4. Yetki ve Görev Devri.....	584
5. Büyük Şehir Belediyeleri “İstisnaî”, İlçe Belediyeleri “Genel” Yetkilidir.....	585
6. Görev ve Yetki Uyuşmazlıklarının İdarî Çözümü.....	586
7. Görev ve Yetki Uyuşmazlıklarının Yargısal Çözümü	587
Organları.....	588
G. Büyükşehir İlçe Belediyesi Organları.....	588
H. Büyükşehir Belediye Organları.....	589
1. Büyükşehir Belediye Meclisi.....	589
2. Büyükşehir Belediye Encümeni.....	593
3. Büyükşehir Belediye Başkanı.....	594
I. Büyükşehir Belediyelerinin Teşkilat ve Personeli	595
Büyükşehir Belediye Şirketleri.....	595
J. Büyükşehir Belediyelerinin Gelirleri ve Bütçesi.....	596
VI. Köy İdaresi	597
A. Köy İdaresinin Tarihsel Gelişimi	597
B. Köyün Anayasal Dayanağı	600
C. Köyün Tanımı.....	602
D. Sayılar, Kurulma ve Kaldırılma.....	604
E. Köyün Görev ve Yetkileri.....	605
1. Köyün Görevleri.....	605
2. Köyün Yetkileri	606
Köyün Organları.....	608
F. Köy Derneği.....	608

G. Köy İhtiyar Meclisi.....	609
1. İhtiyar Meclisinin Oluşumu.....	609
2. İhtiyar Meclisinin İç Yapısı ve Çalışma Düzeni	610
3. İhtiyar Meclisinin Görev ve Yetkileri	610
4. İhtiyar Meclisinin Kararları Üzerinde Vesayet Denetimi	611
H. Muhtar	611
1. Muhtarın Seçilmesi.....	611
2. Muhtarın Görev ve Yetkileri	612
3. Muhtarın Devlet Memuru Gibi İşlem Görmesi.....	612
4. Muhtarın Kararları Üzerinde Vesayet Denetimi	612
5. Muhtarın Görevinin Sona Ermesi	613
6. Köy Muhtarının ve İhtiyar Meclisi Üyelerinin Görevden Uzaklaştırılması Kararlarının Yargısal Denetimi	615
7. Köy İhtiyar Meclisi Üyelerinin ve Köy Muhtarının İl veya İlçe İdare Kurulu Taraftından Görevden Alınması Usûlü Anayasaya Aykırı mıdır?.....	615
I. Köy Personeli.....	616
1. Köy Korucusu	616
2. Köy İmamı	617
3. Köy Kâtibi.....	618
4. Köy Muallimi	618
J. Köy Bütçesi ve Gelirleri.....	618
VII. Mahalle.....	619

Bölüm 6

KAMU KURUMLARI

(Hizmet Yönünden Yerinden Yönetim Kuruluşları)

I. Kavram, Tanım ve Varlık Nedenleri	626
II. Kamu Kurumlarının Ortak Özellikleri.....	627
A. Kamu Kurumları Bir Tüzel Kişidir (Tüzel Kişilik İlkesi).....	628
B. Kamu Kurumları Birer Kamu Tüzel Kişisidir (Kamu Tüzel Kişiliği İlkesi)	629
C. Kamu Kurumları Bir Kamu İdaresine Bağlıdır (Vesayet Denetimine Tabidir) (Bağlılık İlkesi).....	631
D. Kamu Kurumları Özerktirler (Özerklik İlkesi).....	633
E. Kamu Kurumları Birer Uzmanlık Kuruluşudur (Uzmanlık İlkesi)	635
III. Kamu Kurumlarının Kurulması ve Kaldırılması.....	637
A. Kurulmaları	637
B. Kaldırılmaları	638
IV. Kamu Kurumlarının “Kamuya Yararlı Kurumlar”dan Ayrılması	641
V. Kamu Kurumlarının Çeşitleri	644
VI. Millî Kamu Kurumları	646
A. İdarî Kamu Kurumları.....	646
B. İktisadî Kamu Kurumları.....	647
1. Türleri.....	648
a) İktisadî Devlet Teşekkülleri (İDT).....	648
b) Kamu İktisadî Kuruluşları (KİK).....	649
c) Müesseseler.....	650
d) Bağlı Ortaklıklar	650
e) Kamu İştirakleri.....	651
2. KİT'lerin Özellikleri.....	651
C. Sosyal Kamu Kurumları.....	654
D. Bilimsel, Teknik ve Kültürel Kamu Kurumları.....	656

E. Düzenleyici ve Denetleyici Kamu Kurumları: Bağımsız İdarî Otoriteler.....	660
1. Yerleri, Tanımı, Örnekler.....	661
2. Bağımsız İdarî Otoritelerin Ortak Özellikleri	662
VII. Mahallî Kamu Kurumları.....	672
A. Mahallî Kamu Kurumlarının Tanımı.....	673
B. Mahallî Kamu Kurumlarının Şartları veya Özellikleri.....	673
1. Mahallî Kamu Kurumları Birer Tüzel Kişidir (Tüzel Kişilik İlkesi)	673
2. Mahallî Kurumları Birer Kamu Tüzel Kişisidir (Kamu Tüzel Kişiliği İlkesi).....	675
3. Mahallî Kamu Kurumları Bir Mahallî İdareye Bağlıdır (Vesayet Denetimine Tabidir) (Bağlılık İlkesi)	676
4. Mahallî Kamu Kurumları Özerktirler (Özerklik İlkesi).....	677
5. Mahallî Kamu Kurumları Birer Uzmanlık Kuruluşudur (Uzmanlık İlkesi)	678
6. Mahallî Kamu Kurumları Bağlı Buldukları Mahallî İdarenin Sınırları İçerisinde Faaliyette Bulunabilirler (Mahallilik İlkesi)	680
C. Türkiye’de Mahallî Kamu Kurumlarının Çeşitleri	681
1. Büyükşehir Su ve Kanalizasyon İdareleri.....	681
2. İETT ve EGO.....	682
3. İl Özel İdaresi ve Belediye Şirketleri	684
İl Özel İdaresi ve Belediye Şirketleri, Kamu Tüzel Kişisi mi, Yoksa Özel Hukuk Tüzel Kişisi midirler?	685
a) 9 Temmuz 2018’den Önce	687
b) 9 Temmuz 2018’den Sonra.....	690
D. Mahallî İdare Birlikleri de Birer Mahallî Kamu Kurumudur	692
1. Mahallî İdare Birliklerinin Genel Rejimi	692
2. Bir Özel Mahallî İdare Birliği Türü Olarak Köylere Hizmet Göttürme Birlikleri ...	694
3. Sulama Birlikleri	695
VIII. Bölgesel Kamu Kurumları	696
A. GAP Bölge Kalkınma İdaresi	697
B. Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi, Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi ve Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları	698
C. Kalkınma Ajansları	699
IX. Kamu Kurumu Niteliğinde Meslek Kuruluşları.....	702
A. Ortak Özellikleri.....	703
B. Meslek Kuruluşlarının Görev ve Yetkileri.....	709
1. Devlete Yönelik Olarak: Mesleği Temsil Etme Görevi.....	709
2. Mesleğe Yönelik Olarak: Mesleğin İç Disiplinini Sağlama.....	709
C. Meslek Kuruluşları Hakkında Eleştirilerimiz.....	710
1. Meslek Kuruluşlarının “Kamu Kurumu Niteliğinde Kuruluş” Olmalarının Eleştirisi	710
2. Meslek Kuruluşlarının “Kamu Tüzel Kişisi” Olmalarının Eleştirisi.....	710
3. Meslek Kuruluşlarının Demokratiklik Açısından Eleştirisi	712
a) Faşist Kökleri	713
b) Korporatist Nitelikleri.....	714

Üçüncü Kısım İDARİ İŞLEMLER

İdarenin Faaliyetleri (İdarenin Eylem ve İşlemleri)	717
Hukukî Eylem	717
Hukukî İşlem.....	718
Hukukî Eylem - Hukukî İşlem Farkı.....	718

İdarenin Eylemleri.....	718
İdarenin İşlemleri	719
İdarî İşlem Türleri	720

Bölüm 7 İDARİ İŞLEM KAVRAMI

- Hatırlatma: İdarî İşlemin Yasama ve Yargı İşlemlerinden Ayrılmasında Maddî ve Organik Kriter.....	722
I. İdarî İşlemin Yasama İşlemlerinden Ayrılması	724
A. Kural	724
B. İstisna: “Yasama Organının İdarî İşlemleri”	725
1. Fransa’da Yasama Organının İdarî İşlemleri	725
2. Türkiye’de Yasama Organının İdarî İşlemleri	727
II. İdarî İşlemin Yargı İşlemlerinden Ayrılması	729
A. Kural: Organik Kriter (Yargı Organından Çıkma)	730
1. Tecavüzün Önlenmesi Kararları	730
2. Disiplin Cezaları	731
3. Kabahatler Kanuna Göre Alınan İdarî Yaptırım Kararları	731
4. Kolluk İşlemleri.....	731
5. Bağımsız İdarî Otoritelerin İşlemleri.	732
B. İstisna 1: Maddî Kriter (Yargı Organlarının İdarî İşlemleri).....	733
1. İdarî Personele İlişkin İşlemler.....	733
2. Bazı Hâkimlerin Disiplin İşlemleri	734
3. Hâkimlerin Notlandırılmasına İlişkin İşlemler	734
4. Yargı Organlarının İç Düzenine İlişkin İşlemler.....	736
5. Yargı Organlarının Başkan Seçme İşlemleri	737
6. Yargı Organlarının Aday Gösterme İşlemleri.....	737
7. Çekişmesiz Yargı Kararları	740
8. Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlanması Alanında Hâkim Kararları	742
9. Gecikmesinde Sakınca Bulunan Hâllerde Yetkili Mercinin Emrinin Daha Sonra Hâkim Tarafından Onaylaması Kararları	743
10. Kanunlarla Verilmiş Diğer İdarî Görevler.....	744
C. İstisna 2: İdarî Makamların “Yargısal” İşlemleri.....	745
1. Yargı İşleminin Hazırlayıcısı Niteliğinde Olan İşlemler	745
2. Yargı Kararlarının Yerine Getirilmesine İlişkin Olan İşlemler	746
3. Adalet Bakanının Savcıya Verdiği Yargısal Nitelikteki Emirler.....	746
4. Kamu Görevlileri Hakkında Verilen Soruşturma İzni Kararları.....	746
5. Avukatlar Hakkında Soruşturma İzni Verilmesine İlişkin Adalet Bakanı Kararları ..	748
III. İdarî İşlemlerin “Hükümet Tasarrufları”ndan Ayrılması	749
A. Kural	749
B. İstisna: Hükümet Tasarrufları	749
1. Fransa’da Hükümet Tasarrufları.....	749
a) İç Alanda Hükümet Tasarrufları.....	751
b) Uluslararası İlişkiler Alanında Hükümet Tasarrufları	752
aa) Uluslararası Andlaşmalarla İlgili İşlemler	752
bb) Uluslararası İlişkilerin Yürütülmesiyle İlgili İşlemler.....	753
cc) Savaşla İlgili Eylem ve İşlemler	754
dd) Uluslararası Kuruluşlarla İlişkiler Çerçevesinde Yapılan İşlemler.....	755
Fransa’da Hükümet Tasarruflarının Hukukî Rejimi.....	756
Sonuç.....	756

2. Türkiye’de Hükümet Tasarrufları	757
a) Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve Bakan Atama İşlemleri.....	757
b) Cumhurbaşkanının Yasama Organı ile Olan İlişkileri Çerçevesinde Yaptığı İşlemler	757
c) Cumhurbaşkanının Anayasa Değişikliği Sürecinde Yaptığı İşlemler	757
d) Cumhurbaşkanının Anayasa Mahkemesinde İptal Davası Açması İşlemi.....	758
e) Yürütme Organının Başka Devletlerle Olan İlişkileri Çerçevesinde Yaptığı İşlemler.....	758
IV. İdarî İşlemlerin Tanımı ve Özel Hukuk İşlemlerinden Ayrılması	759
A. İdarî İşlem Nedir?.....	759
1. İdarenin Her İşlemi İdarî İşlem Değildir (İdarenin Bazı İşlemleri Özel Hukuk İşlemidir)	760
a) İdarenin Özel Mallarının İşletilmesine İlişkin İşlemleri	760
b) İdarenin Özel Hukuk Sözleşmeleri	760
c) KİT’lerin Üçüncü Kişilerle Olan İşlemleri	760
2. İdarî İşlemin Mutlaka İdareden Çıkması Şart Değildir (Özel Hukuk Tüzel Kişilerinin Bazı İşlemleri İdarî İşlemdir)	761
a) Fransa’da	761
b) Türkiye’de.....	762
B. Bir İşleme “İdarî” Nitelik Kazandıran Unsur: Kamu Gücü Ayrıcalıkları.....	763
C. Bir Hukukî İşlemin “İdarî İşlem” Olmasının Doğurduğu Sonuçlar	764
D. Alman İdare Hukukunda İdarî İşlemin Tanımı	764
1. Kamu Gücü Unsuru	765
2. İdarî Makam Unsuru.....	765
3. “Düzenleme” Unsuru.....	766
4. Somutluk ve Bireysellik Unsuru.....	766
5. Dolaysız Dışsal Hukukî Etki Unsuru	767
V. İdarî İşlemlerin Türleri	767
A. Tek Yanlı - İki Yanlı İdarî İşlemler Ayrımı	768
1. Tek-Yanlı İdarî İşlemler.....	768
2. İki-Yanlı İdarî İşlemler (İdarî Sözleşmeler).....	769
B. Bireysel İdarî İşlemler - Düzenleyici İdarî İşlemler Ayrımı.....	769
1. Ayrım.....	769
2. Ayrımın Kriterleri.....	770
a) Genellik Kriteri	770
b) Kişisellik/Kişilik-Dışılık Kriteri	770
3. Ayrımın Sonuçları	771
a) Yürürlüğe Girmeleri Bakımından Farklılık	771
b) Sona Ermeleri Bakımından Farklılık	771
c) İlgâ Edilmeleri Bakımından Farklılık	771
d) Hiyerarşik Güçleri Bakımından Farklılık.....	771
e) Yargısal Denetimleri Bakımından Farklılıklar.....	772
C. Bireysel İşlemler ile Düzenleyici İşlemler Arasında Bir Kategori: “Ara İşlemler”.....	772
VI. İdarî İşlemlerin Özellikleri	775
A. İcraîlik.....	776
B. Re’sen İcra Edilebilirlik.....	778
“İcraîlik”-“Re’sen İcra”.....	778
Özel Hukukta Re’sen İcra Yoktur	779
İdare, Re’sen İcra Yetkisine Kural Olarak Sahiptir	779
İdarenin Re’sen İcra Yetkisinin Kanunla Öngörülmiş İstisnaları Vardır.....	780
İdarenin Cebir Kullanarak Re’sen İcra Yetkisi Anayasadaki Temel Hak ve Hürriyetler Rejimi ile Sınırlıdır	780

C. Hukuka Uygunluk Karinesi	781
1. Sonuçları	781
a) İdarî İşlemin Sonuçları Derhal Doğar	781
b) Dava Açacak Taraf İdare Değil, Özel Kişidir	781
c) İspat Yükü, İdareye Değil, Özel Kişiye Aittir	782
d) Dava Açılması İşlemin Yürütülmesini Durdurmaz	783
2. İstisnaları	783
a) Kanunla Öngörölmüş İstisnalar	783
b) Yürütmeyi Durdurma Kararı	784

BİREYSEL İDARÎ İŞLEMLER (İDARÎ KARARLAR)

Bölüm 8

BİREYSEL İDARÎ İŞLEMLERİN TÜRLERİ (İdarî Kararların Çeşitleri)

I. Maddî Açından Tasnif: Şart İşlemler-Sübjektif İşlemler	788
A. Şart İşlemler	788
B. Sübjektif İşlemler	789
II. İçeriklerine Göre Tasnif: Emredici İşlemler, İnşai İşlemler ve Tespit Edici İşlemler	790
A. Emredici İşlemler	790
B. İnşai İşlemler	790
C. Tespit Edici İşlemler	790
III. Muhatapları Üzerindeki Etkilerine Göre Tasnif: Yararlandırıcı İşlemler- Yükümlendirici İşlemler	793
A. Yararlandırıcı İşlemler	793
B. Yükümlendirici İşlemler	793
IV. Açıklanan İradenin Sayısı ve Usûlüne Göre tasnif: Basit İşlemler, Kolektif İşlemler, Karma İşlemler	794
A. Basit İşlemler	794
B. Kolektif İşlemler	795
C. Karma İşlemler	795
V. İşlemi Yapan Makama Göre Tasnif: Mukarrerat, Kararname ve Karar	796
A. Kolejyal Makamların Kararları: “ <i>Délibérations</i> (Mukarrerat)”	796
B. Bireysel Makamların Kararları “ <i>Décrets</i> (Kararnameler)” ve “ <i>Arrêts</i> (Kararlar)”	797
1. <i>Décrets</i> (Kararnameler)	797
2. <i>Arrêts</i> (Kararlar)	797
VI. Açıklanan İradenin Şekline Göre Tasnif: Sarih Kararlar ve Zımnî Kararlar	798
A. Sarih Kararlar	798
B. Zımnî Kararlar	799
1. Zımnî Ret Kararı	800
2. Zımnî Kabul Kararı	802
VII. İsteğe Bağlı Olup Olmamasına Göre Tasnif: İsteğe Bağlı İşlemler ve İsteğe Bağlı Olmayan İşlemler	803
A. İsteğe Bağlı Olmayan İşlemler	803
B. İsteğe Bağlı Olan İşlemler	804
VIII. İcraî Olup Olmamasına Göre Tasnif: İcraî İşlemler ve İcraî Olmayan İşlemler	804
A. İcraî İşlemler	804
B. İcraî Olmayan İşlemler	805

1. Hazırlık İşlemleri (Ön İşlemler).....	806
Tanım	806
Hukukî Rejimleri.....	806
Çeşitleri	807
(1) Tutanaklar	807
(2) Savunma İsteme İşlemleri.....	807
(3) Danışma İşlemleri (İstisnâî Kararlar: Görüşler, İnceleme Kararları, vs.).....	807
(4) Teklif İşlemleri	809
(5) Bilgi İsteme İşlemleri	809
(6) İdarî Yazışmalar (Bilgi İletme İşlemleri)	809
(7) Asıl Kararı Hazırlayıcı Değerlendirmeler	810
(8) İdare Tarafından Yapılan İcaplar ve Teklifler	810
(9) Araştırma ve İncelemeler	810
(10) Kıymet Takdir Kararları.....	811
(11) Karma İşlemlerde Son İşlemden Önceki İşlemler	811
Türkiye’de Rektör Atama İşleminin Tahlili.....	812
Ayrılabilir İşlem	812
Eleştiri	814
Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Kararları	815
2. Teyit Edici İşlemler	816
Tebliğat İşlemleri	817
3. İç Düzen İşlemleri	818
a) Sirkülerler	819
Tanım.....	819
Amacı	819
Temeli.....	820
Örnekler.....	820
Hukukî Rejimi	822
Yargısal Denetimleri.....	822
<i>Kreisker</i> Kararı: “Yorumlayıcı Sirküler”-“Düzenleyici Sirküler” Ayrımı	823
aa) Yorumlayıcı Sirkülerler	824
bb) Düzenleyici Sirkülerler.....	824
cc) Kısmen Yorumlayıcı, Kısmen Düzenleyici Sirkülerler	825
b) Direktifler	826
Tanım.....	826
Temeli ve Varlık Sebebi	826
Hukukî Rejimleri	827
Direktif ile Yönetmelik Arasındaki Farklar	827
Direktiflerin İleri Sürülebilirliği	828
c) Hizmet İçi Tedbirler	829
aa) Hizmetin Örgütlenmesine İlişkin Tedbirler	829
Memurlar	829
Okullar.....	830
Ordu.....	831
Cezaevleri.....	831
Hakem Kararları	831
bb) Önemsiz Tedbirler (Küçük Disiplin Cezaları).....	831
Okullar...832; Ordu.....	832
Cezaevleri...833; Kamu Görevi	834
Temeli...834; Türkiye’de Hizmet İçi Tedbirler	835
4. Enformel İdarî İşlemler	836
a) Tebliğ, b) Uyarı, c) Bilgilendirme, d) Cevaplar, e) Niyet Açıklamaları, f) Basın	
Açıklamaları, g) Projeler, h) Müfettiş raporları, ı) Tip İşlemler	836-842
İşlemin İsmiyle Bağlı Olmaksızın Tavsif.....	842

Bölüm 9

İDARÎ İŞLEMLERİN UNSURLARI

I. Yetki Unsuru.....	844
A. “Yetki Kuralları” (İdare Hukukunda Yetkilerin Ortak Özellikleri)	846
B. “Yetki Kuralları”nın İstisnaları (Yetkisizliği Gideren hâller).....	851
1. Fiilî Memur Teorisi.....	851
a) Görünüş (<i>Apparence</i>) Teorisi: Görünüşte Memur	851
b) Zaruret Hâli Teorisi: Zarurî Memur.....	852
2. Yetkilerin Paralelliği İlkesi	854
3. Yetki Devri-İmza Devri.....	859
a) Yetki Devri ve İmza Devrinin Konuları	861
b) Yetki Devri ve İmza Devrinin Tarafları.....	862
c) Yetki Devri ve İmza Devrinin Şartları	862
aa) Yetki Devri veya İmza Devri Yapan Makamın Karar Alma Yetkisine Sahip Olması Gerekir.....	862
bb) Yetki Devri ve İmza Devri Aynı Tüzel Kişilik İçinde, Hiyerarşik Üstten Asta Doğru Yapılmalıdır	863
cc) Yetki Devri ve İmza Devri Kanunla Öngörülmüş Olmalıdır	865
dd) Yetki Devri ve İmza Devri, Sarahaten veya Zımnen Yasaklanmamış Olmalıdır	872
ee) Yetki Devri ve İmza Devri Kısmî Olmalıdır.....	875
ff) Yetki Devri ve İmza Devri, Yeterli Açıklıkta Yapılmalıdır.....	876
gg) Yetki Devri ve İmza Devri, Yazılı Şekilde Yapılmalıdır.....	877
hh) Yetki Devri ve İmza Devri İlgililerine Duyurulmalıdır.....	877
d) Yetki ve İmza Devrinin Sonuçları	883
aa) Devreden ve Devralan Kişilerin Değişmesi Bakımından.....	883
bb) Yetkinin Terki Bakımından.....	885
cc) Hiyerarşik Güç Bakımından	886
dd) İşlemin Gerçek Sahibi Bakımından	886
ee) İşlemden Doğan Sorumluluk Bakımından	887
ff) Alt-Devir Bakımından	888
4. Vekâlet.....	890
Vekâletin Türleri	890
a) Birinci Tür Vekâlet: Vekâlet Verme (<i>Suppléance</i>)	890
b) İkinci Tür Vekâlet: Vekâleten Atama (<i>Intérim</i>)	891
“Tadviren Atama”	892
Vekâlet Süresi.....	893
Vekilin Yetkileri.....	893
Vekâlet Kurumun Temeli: Kamu Hizmetlerinin Devamlılığı İlkesi.....	893
Asılda Aranılan Nitelikler Vekilde Aranmaz.....	894
Mevzuat	894
a) Merkezî İdarede	894
b) Mahallî İdarelerde	896
c) Kamu Kurumlarında	896
İçtihat	897
5. Cari İşlerin Yürütülmesi.....	898
C. Yetkili Kişiyi Yetkisiz Hale Getiren Haller: Çekinme.....	901
D. Yetki Çeşitleri	902
1. Kişi Bakımından Yetki (<i>Ratione Personae Yetki</i>)	902
İmza.....	903
Fazladan İmza	903

Karşı-İmza (Tarihsel Bilgi).....	903
Karma İşlemlerde Kişi Yönünde Yetki.....	904
Kolektif İşlemlerde Kişi Yönünden Yetki.....	904
Karar Yetersayısı.....	904
(1) Nispi Çoğunluk.....	905
(2) Salt Çoğunluk.....	905
a) Üye Tamsayısının Salt Çoğunluğu.....	905
aa) <i>De Facto</i> Üye Tamsayısı Esası.....	905
bb) <i>De Jure</i> Üye Tamsayısı Esası.....	905
b) Toplantıya Katılanların Salt Çoğunluğu.....	905
c) Kullanılan Oyların Salt Çoğunluğu.....	906
d) Geçerli Oyların Salt Çoğunluğu.....	906
(3) Nitelikli Çoğunluk.....	906
Kanunlarımızdan Bazı Örnekler.....	906
Toplantı ve Karar Yetersayısına İlişkin Danıştay Kararlarından Örnekler.....	907
Müeyyide.....	908
2. Konu Bakımından Yetki (<i>Ratione Materiae</i> Yetki).....	909
a) İdarenin Yasama ve Yargı Alanında İşlem Yapması.....	909
b) Bir İdarî Makamın Diğer Bir İdarî Makamın Alanına Tecavüz Etmesi.....	909
3. Yer Bakımından Yetki (<i>Ratione Loci</i> Yetki).....	910
4. Zaman Bakımından Yetki (<i>Ratione Temporis</i> Yetki).....	911
Zaman Bakımından Sınırlamalar.....	911
Kanunla Öngörülen Süre Meselesi.....	913
a) Sınırlandırıcı Süreler.....	913
b) Hızlandırıcı Süreler.....	914
c) Koruyucu Süreler.....	914
D. Yetki Unsurunda Sakatlık Halleri.....	917
Negatif Yetkisizlik.....	917
1. Fonksiyon Gaspı.....	918
a) İdarenin Yasama Fonksiyonunu Gasbetmesi.....	918
b) İdarenin Yargı Fonksiyonunu Gasbetmesi.....	919
Örnek Danıştay Kararları.....	920
Fonksiyon Gaspının Müeyyidesi.....	921
“Fonksiyon Gaspı” Hakkında Ek Gözlem.....	922
2. Yetki Gaspı.....	923
a) Resmî Sıfatın Tamamıyla Yokluğu Hâli.....	923
b) Resmî Sıfatın Henüz Başlamaması Hâli.....	924
c) Resmî Sıfatın Sona Ermesi.....	925
Yetki Gaspının İstisnası: Fiih Memur Teorisi.....	926
3. Yetki Tecavüzü.....	927
a) Konu Bakımından Yetki Tecavüzü.....	927
b) Yer Bakımından Yetki Tecavüzü.....	934
4. Ağır ve Bariz Yetki Tecavüzü.....	936
II. Şekil Unsuru.....	937
A. Genel Olarak.....	937
“Şekil”-“Usûl” Ayrımı.....	937
Yayımla, İlân ve Yazılı Bildirim Şekil ve Usûl Değil, Yürürlük Şartıdır.....	937
Şeklin Tanımı.....	938
İdare Hukukunda Şekil Serbestisi Yoktur.....	938
Kural: Yazılı Şekil.....	938
İstisna: Sözlü, Hareketli Şekil.....	940

B. Yazılılık Kuralının Kapsamı: İdarî İşlemin Metninde Neler Bulunmalıdır?.....	940
1. İrade Açıklaması.....	941
2. İmza.....	942
Elektronik İmza.....	943
3. Muhatabın Adı.....	945
4. Tarih.....	945
5. Yer.....	946
6. Hukukî Dayanaklar (Vizeler).....	947
7. Başvuru Yolları ve Süresi.....	947
a) “Başvuru Yolları ve Süresi Belirtilmemiş ise Özel Dava Açma Süresi Değil Genel Dava Açma Süresi Uygulanır” İctihadı.....	959
b) “Başvuru Yolları ve Süresi Belirtilmemiş ise Dava Açma Süresi İşlemeye Başlamaz” İctihadı.....	950
8. Gerekke.....	951
Tanım.....	951
Gerekke-Sebeup Ayrımı.....	951
Gerekke Zorunluluğu Var mı?.....	952
a) Kural: Gerekke Zorunluluğu Yoktur.....	952
b) İstisnalar.....	952
İctihatla Gerekke Zorunluluğu Getirilebilir mi?.....	953
Gerekke Zorunluluğunun Müeyyidesi.....	954
İYUK, m.20, Gerekkeyle İlgili Değildir.....	955
Karşılaştırmalı Hukuk.....	956
Gerekke Zorunluluğunun Değerlendirilmesi.....	957
9. Yayın.....	959
10. Diğerleri.....	960
C. Şekil Kurallarına Aykırılığın Müeyyidesi.....	961
1. İptal.....	961
2. Yokluk.....	962
Şekil Sakatlığının Sonradan Giderilmesi.....	963

III. Usûl Unsuru.....964

Tanım.....	964
Yarar ve Zararları.....	965
“İdarî Usûl Kanunu” Hazırlığı.....	966
“Genel İdarî Usûl Kanunu Tasarısı”.....	966
Özel İdarî Usûller.....	967
A. Teklif Usûlü.....	968
Teklifin Bağlayıcılığı.....	969
Tercihli Teklif Usûlü.....	970
B. Danışma Usûlü.....	970
1. Danışma İlkeleri.....	971
a) Etkililik (<i>Effectivité</i>) ve Samimiyet (<i>Sincérité</i>)” İlkesi.....	971
b) Düzenlilik (<i>Régularité</i>) İlkesi.....	971
c) Tarafsızlık (<i>Impartialité</i>) İlkesi.....	972
Görüşün Zamanaşımına (<i>Péremption</i>) Uğraması.....	972
2. Danışmanın Çeşitleri.....	972
a) İhtiyarî Danışma.....	972
Görüşün Bağlayıcılığı.....	973
b) Zorunlu Danışma.....	973
Görüşün Bağlayıcılığı.....	974
Zorunlu Danışma Usûlüne Uyulmamasının Müeyyidesi.....	975

c) “Uygun Görüş” Danışması.....	975
Örnekler.....	976
Müeyyide.....	976
C. Çelişme Usûlü (Savunma Hakkı).....	977
1. Genel Olarak.....	977
2. Çelişme Usûlünün Uygulandığı Haller.....	978
a) Türk Hukukunda Çelişme Usûlünün Uygulandığı Haller.....	978
aa) Disiplin Cezaları.....	978
bb) Bağımsız İdarî Otoriteler.....	979
cc) Türkiye’de İçtihatla Tanınmış Çelişme Usûlü veya Savunma Hakkı Var mı?.....	980
b) Fransız Hukukunda Çelişme Usûlünün Uygulandığı Hâller.....	983
aa) İdarî Müeyyidelerde (Savunma Hakkı).....	983
bb) Kişiyi Göz Önünde Bulunduran İşlemler.....	984
cc) 28 Kasım 1983 Tarihli Kararnamede ve 12 Nisan 2000 Tarihli Kanunda Öngörülen İşlemler.....	984
3. Çelişme Usûlünün Hüküm ve Sonuçları.....	985
a) Çelişme Usûlünün Müeyyidesi.....	985
b) Çelişme Usûlü, Aslî Usûl Şartıdır.....	985
c) Çelişme Usûlünün Düzgünlüğü (<i>Régularité</i>).....	986
4. Çelişme Usûlünde Soruşturma.....	987
Çelişme Usûlünün Zamanaşımına (<i>Péremption</i>) Uğraması.....	987
D. İlgilinin Dosyasını İnceleme Hakkı.....	988
E. Her Bir Durumun Özel Olarak İncelenmesi İlkesi.....	988
F. Usûlde Paralellik İlkesi.....	990
1. Tanım.....	990
2. Uygulama Alanı.....	992
3. Usûlde Paralellik İlkesinin Uygulanmadığı Hâller.....	994
a) İhtiyarî Usûllerde, Usûlde Paralellik İlkesi Uygulanmaz.....	994
b) Kanun Aksini Öngörmüşse Usûlde Paralellik İlkesi Uygulanmaz.....	994
c) Düzenleyici Olmayan İdarî İşlemlerde Usûlde Paralellik İlkesi Genel Bir Geçerliliğe Sahip Değildir.....	995
d) Disiplin Cezası Verme İşlemlerinde Usûlde Paralellik İlkesi Uygulanmaz.....	996
e) Kolluk Tedbirleri Alanında Usûlde Paralellik İlkesi Uygulanmaz.....	997
f) Mahkeme Kararlarının Yerine Getirilmesinde Usûlde Paralellik İlkesi Uygulanmaz.....	998
g) Kanımızca, Normlar Hiyerarşisinde Üst Basamaktaki İşlemlerle Alt Basamaktaki İşlemin Geri Alınmasında, İlgâ Edilmesinde veya Değiştirilmesinde Usûlde Paralellik İlkesi Uygulanmaz.....	999
h) Usûlde Paralellik İlkesi Görevden Almada Uygulanır; Ama Naklen Atamalarda Uygulanmaz.....	999
Ek Gözlemler.....	1000
G. İmkânsız veya Yararsız Usûller Teorisi.....	1001
H. Usûl Kurallarına Aykırılığın Müeyyidesi: Usûl Sakatlığı.....	1002
1. Aslî Usûl Sakatlığı-Tali Usûl Sakatlığı Ayrımı.....	1003
a) Aslî Usul Sakatlıkları (Aslî Usûl Kuralları).....	1004
b) Tali Usul Sakatlıkları (Tali Usûl Kuralları).....	1004
aa) Karar Üzerinde Etkisiz Usûl Sakatlıkları.....	1004
bb) Gösterici Nitelikteki Sürelere Uyulmaması.....	1005
cc) Sadece İdarenin Yararına Konulmuş Usûllere Uyulmaması.....	1005
dd) Bağlı Yetki Durumunda.....	1005
ee) İmkânsız ve Yararsız Usûller Durumunda.....	1006

2. Usûl Sakatlıklarının Sonradan Düzeltilmesi	1006
a) Maddî Sınır	1006
b) Zamansal Sınır	1006

IV. Sebep Unsuru.....1007

A. Genel Olarak	1008
1. Tanım	1008
2. Özel Hukukta Sebep - İdare Hukukunda Sebep	1008
3. Sebep Türleri: Fiilî Sebepler ve Hukukî Sebepler	1008
Birbirinin Sebepi Olan İdarî İşlemler	1009
B. Sebep Unsurunun Kanunlarda Düzenlenme Biçimleri	1010
1. Sebebin Açıkça Belirlenmesi	1010
2. Sebebin Belirsiz Kavramlarla İfade Edilmesi	1010
3. Sebebin Hiç Belirtilmemesi	1013
Danıştayın İçtihadı: Kamu Yararı ve Hizmet Gerekliliğiyle Sınırlı Takdir Yetkisi	1015
C. Değerlendirme Marjı	1017
D. Sebep Unsurunda Sakatlık Halleri	1018
1. Sebebin Mevcut Olmaması Sakatlığı (Olayların Maddî Doğruluğu: Fiilî Hata)	1018
Dokuzkaya Mezrası Olayı (Ali Karabulut v. MSB Davası)	1019
Fransız Danıştay: <i>Camino ve Trépont</i> Kararları	1019
Türk Danıştay	1020
Askerî Yüksek İdare Mahkemesi	1024
Sebebin İspatında Zabıtaca Tespit-Mahkeme Kararıyla Tespit	1025
Güvenlik Soruşturması Raporları	1025
“İstihbarî” Nitelikte Bilgiler	1027
İYUK, m.20	1028
2. Sebebin Hukukî Tavsifinde Sakatlık	1030
Fransız Danıştay	1031
Türk Danıştay	1032
Eleştiri	1034
Açık Değerlendirme Hatası: Minimum Denetim	1035
3. Sebep ile Konu Arasındaki Oransızlıktan Kaynaklanan Sakatlık: Ölçülülük Denetimi (Yarar-Zarar Bilançosu Tekniği)	1036
4. Sebep Saptırması: İdarenin Gösterdiği Sebebe Değil, Gerçekte Gizlediği Bir Sebebe Dayanması	1037
5. Sebep Unsurunun Eşitlik İlkesine Aykırı Şekilde Uygulanmasından Kaynaklanan Hukuka Aykırılıklar	1038
E. Sebeplerin Çokluğu	1038
1. “Belirleyici Sebepler - Ek Sebepler” Ayrımı	1038
Düzmece Sebepler	1039
2. Sakat Sebeplerin Etkisizleştirilmesi	1040
3. Sebep İkamesi (Sakat Sebeplerin Sağlam Sebeplerle Değiştirilmesi)	1040

V. Konu Unsuru.....1044

A. Genel Olarak	1045
Özel Hukukta Konu-İdare Hukukunda Konu	1045
B. Konu Unsurunda Sakatlık Halleri	1046
1. Konunun İmkânsız Olması	1046
2. Konunun Kanuna Aykırı Olması (Kanunu İhlâl)	1047
Kanuna Aykırılığın İki Hâli: Pozitif ve Negatif Kanuna Aykırılık	1050
a) Pozitif Kanuna Aykırılık	1050

aa) Yasak Konularda İşlem Yapılması.....	1050
bb) Temel Hak ve Hürriyetlerin İdarî İşlemlerle Sınırlandırılması	1051
cc) Kanunun Uygulama Alanının Genişletilmesi	1052
dd) Kesin Hükmün İhlâli	1052
b) Negatif Kanuna Aykırılık	1052
aa) İstem Reddedilmesi.....	1053
bb) Bildirimin Kabul Edilmemesi	1053
cc) Mahkeme Kararlarına Uyulmaması	1053
3. Geçmiş Etkililik.....	1053
4. Sebep ile Konu Arasındaki Kanunun Öngördüğü İlliyet Bağının Yokluğu	1053
5. Sebep ile Konu Arasında Ölçsüzlük Bulunması.....	1055
C. Bağlı Yetki	1056
Tanım	1056
Örnekler.....	1056
Örnek Danıştay Kararları.....	1057
Bağlı Yetki Durumunda Dahi İdare Sebep Unsurunun Varlığını Araştırır	1058
Bağlı Yetki Durumunda Dahi İdarenin İşlemi Yapma Zamanı Konusunda Sınırlı da Olsa Takdir Yetkisi Vardır	1058
D. Takdir Yetkisi.....	1059
1. Tanım ve Örnekler.....	1060
2. Takdir Yetkisi, İdarî İşlemin Hangi Unsurunda Olabilir?.....	1061
3. Bağlı Yetki, Takdir Yetkisi ve Değerlendirme Marjı Arasındaki Farklar	1063
4. İdarenin Takdir Yetkisine Sahip Olduğu Nasıl Anlaşılır?	1064
5. Takdir Yetkisinin Varlık Nedeni: Yerindelik Meselesi	1067
6. Takdir Yetkisinin Niteliği: Takdir Yetkisi, İdarenin Hukuka Bağlılığı İlkesinin Bir İstisnası veya Sınırı Değildir.....	1069
7. Takdir Yetkisinin Yargısal Denetimi Mümkün Değildir	1070
8. Türk İdarî Yargı Organlarının Takdir Yetkisinin Denetimi Konusunda Tavrı ...	1073
Örnek Danıştay Kararları.....	1076
(1) İdare, Memur Atamaya Yargı Kararıyla Zorlanamaz	1076
(2) İdare, Belirli Bir İşlemi Yapmak Zorunda Olsa Bile Aynı İşlem Konusunda Değişik Bakımlardan Takdir Yetkisine Sahip Olabilir	1078
(3) Diğer Örnekler.....	1079
9. Takdir Yetkisinin Denetlenemeyeceği Kuralının İstisnaları	1084
a) Açık Takdir Hatası	1084
b) Ölçülülük Denetimi (Yarar-Zarar Bilançosu Denetimi).....	1087
VI. Amaç unsuru.....	1093
A. Genel Olarak	1094
1. Tanım.....	1094
2. Amaç-Sebep Ayrımı	1094
3. Yetki Saptırması.....	1095
4. Yetki Saptırmasının Niteliği.....	1096
5. Yetki Saptırmasının Alanı	1096
B. Yetki Saptırması Halleri (Amaç bakımından hukuka aykırılık çeşitleri).....	1096
1. Kamu Yararı Dışında Bir Amaçla Yapılmış İşlemler.....	1096
a) Kişisel Amaç	1097
b) Siyasal Amaç	1097
c) Üçüncü Kişiye Yarar Sağlama Amacı.....	1098
Kamu Yararı ile Özel Yarar Arasında Birleşme	1098
2. Özel Maksudı Aşan İşlemler.....	1099
Genel Maksat-Özel Maksat Ayrımı	1099

Örnekler.....	1099
Malî Çıkar Maksadıyla Yetki Saptırması.....	1100
Malî Yarar Maksadının Gütülebileceği Durumlar.....	1101
C. Yetki Saptırmasının (Amaç Bakımından Hukuka Aykırılığın) Sınırları.....	1102
1. Bağlı Yetki Hâli.....	1102
2. Maksatların Çokluğu Hali.....	1103
D. Yetki Saptırmasının (Amaç bakımından Hukuka Aykırılığın) İspatı.....	1104
E. Yetki Saptırmasının Özel Bir Türü: Usûl Saptırması.....	1106
Tanım.....	1106
Örnekler.....	1106
AYİM Kararlarından Bir Örnek.....	1108
F. Yetki Saptırması Hakkında Değerlendirmeler.....	1109
1. Ahlakîlik Denetimi.....	1109
2. Yetki Saptırmasının “Gerileme” Dönemi.....	1110
3. Yetki Saptırması Denetiminin Zorluğu.....	1110
4. Yetki Saptırmasının Yerindelik Denetimine Dönüşme Tehlikesi.....	1111
Bazı Danıştay Kararları.....	1112

Bölüm 10

İDARÎ İŞLEMLERİN HUKUKA AYKIRILIĞININ MÜEYYİDELERİ: İPTAL VE YOKLUK

I. İptal.....	1120
II. Yokluk.....	1123
A. Maddî Yokluk (Mutlak Yokluk, Tam Anlamıyla Yokluk, Düpedüz Yokluk).....	1124
1. “Maddî Yokluk” Kavramı.....	1124
2. Maddî Yoklukla Malî İşlemler (Madden Yok Olan İşlemler).....	1125
a) Hayalî İşlemler.....	1125
b) Yetki Gaspıyla Yapılmış İşlemler.....	1126
c) Ağır Şekil Sakatlıkları: Yazılılık veya Resmî Gazetede Yayın Koşullarını Yerine Getirmeme.....	1127
3. Madden Yok Olan İşlemlerin Müeyyidesi: Yoktur.....	1128
4. Fransa’da Maddî Yokluk.....	1129
B. Yok Hükmünde Sayma (Yokluk Benzeri, Ağır ve Apaçık Sakatlıklardan Dolayı Yokluk).....	1130
1. Kavram.....	1130
2. Yok Hükmünde Sayılan İşlemler.....	1132
a) Fonksiyon Gaspıyla Sakat İşlemler.....	1133
b) Ağır ve Bariz Yetki Tecavüzüyle Sakat İşlemler.....	1134
c) “Fiilî Yol” Oluşturan İşlemler.....	1135
d) Düzmece Atamalar.....	1136
e) Yaş Koşuluna Uymayan Atamalar.....	1137
f) Kanunla Öngörülmiş Yok Hükmünde Sayma Hâli.....	1138
3. Yok Hükmünde Saymanın (Yokluk Benzerinin) Sonuçları.....	1138
a) Dava Açma Süresi Yoktur.....	1139
b) Her Zaman Geri Alınabilirler.....	1139
c) Hem İdarî, Hem Adlî Yargı Görevlidir.....	1139
d) Tam Yargı Davası Açılmaz.....	1140
e) Kamu Düzenine İlişkindir.....	1140
f) Başvuru İçin Menfaat Şartı Vardır.....	1141
Özet.....	1141
Değerlendirme.....	1142

C. Türkiye'deki Yokluk Müeyyidesi Anlayışı ve Bu Anlayışın Eleştirisi	1143
1. Yokluğun İki Türü Birbirine Karıştırılmaktadır.....	1143
2. Türkiye'de İdarî Yargıda Tespit Davası Açılmaz.....	1145
D. Türk İdarî Yargı Organlarının Yokluk Konusundaki Kararlarından Örnekler	1147
1. Danıştayın Yokluk Konusundaki Kararları	1147
2. Askerî Yüksek İdare Mahkemesinin Yokluk Hakkındaki Kararlarından Örnekler	1154
E. Alman İdare Hukukunda Yokluk	1157
1. Yokluk Hâlleri.....	1157
2. Yokluğun Tespiti Davası.....	1158
- Dönüştürme Teorisi Üzerine Bir Not.....	1158

Bölüm 11

İDARÎ İŞLEMLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRMESİ

I. Düzenleyici İşlemlerin Yürürlüğe girmesi: Yayın	1165
II. Bireysel İşlemlerin Yürürlüğe girmesi.....	1167
A. İlgilisinin Lehine Olan İşlemlerin Yürürlüğe Girmesi: İmza	1167
B. İlgilisinin Aleyhine Olan İşlemlerin Yürürlüğe Girmesi: Tebliğ.....	1167
“Tebliğ” Kavramı.....	1168
Kural.....	1168
İstisnalar	1168
Mahiyeti Gereği Yayına veya Tebliğe Elverişli Olmayan İşlemler.....	1169
III. İdarî İşlemlerin İlgililerine Duyurulmasının ve Duyurulmamasının Sonuçları (Etkileri).....	1170
A. İdarî İşlemlerin İlgililerine Duyurulmasının Sonuçları.....	1170
1. İleri Sürülebilirlik	1171
2. Dava Açma Süresinin Başlaması	1172
B. İdarî İşlemlerin İlgililerine Duyurulmamasının Sonuçları (İmzalanmış Ama Duyurulmamış İşlemlerin Doğuracağı Sonuçlar).....	1172
1. İdare, Yayınlanmamış Düzenleyici İşleme Dayanarak Bireysel İşlemler Yapabilir	1172
2. İdarenin Kendisi Duyurulmamış Bir İşlemlerle Bağlıdır.....	1173
3. Duyurulmamış İşlemlere Karşı Hiyerarşik Başvuru Yapabilir.....	1173
4. Duyurulmamış İşlemlere Karşı İptal Davası Açılabilir	1173
IV. İdarî İşlemlerin Geriye Yürümezliği İlkesi.....	1174
A. İlkenin Tanımı, Niteliği, Temeli, Kapsamı ve Müeyyidesi	1174
1. Tanımı ve Niteliği.....	1175
2. Örnekler.....	1175
3. Temeli.....	1178
4. Kapsamı.....	1178
5. Müeyyidesi.....	1180
B. İdarî İşlemlerin Geriye Yürümezliği İlkesinin İstisnaları.....	1181
1. Kanunla Öngörülmiş Geçmiş Etki.....	1181
2. Geri Alma Hâlinde Geçmiş Etki	1182
3. İptal Kararlarının Uygulanması Nedeniyle Geçmiş Etki.....	1182
4. Kolluk Alanında Kişi Güvenliği Nedeniyle Geçmiş Etki	1183
5. Kamu Hizmetlerinin Devamlılığı veya Hukuk Boşluğuna Engel Olunması Nedeniyle Geçmiş Etki.....	1183
6. Öngörülmiş Geçmiş Etki	1184
7. İnfisahî Şart Nedeniyle Geçmiş Etki	1184

8. İşlemin Mahiyetinden Kaynaklanan Geçmiş Etki	1185
a) Onay İşlemlerinde Geçmiş Etki	1185
b) Beyan Edici İşlemlerde Geçmiş Etki.....	1185
c) Düzeltme İşlemlerinde Geçmiş Etki.....	1185

Bölüm 12

İDARİ KARARLARIN İCRASI

I. İdarî Kararın Muhatapları Tarafından Kendiliğinden İcrası: Gönüllü İcra	1188
II. İdarî Kararların Adlî Makamlar Tarafından İcrası: Adlî İcra	1189
III. İdarî Kararların İdare Tarafından İcrası: Re'sen İcra	1189
A. Cebir Kullanmaksızın Re'sen İcra	1190
1. İcrası Tamamıyla İdareye Bağlı Olan Kararların Re'sen İcrası	1190
2. Sadece Hak Yaratın Kararların Re'sen İcrası	1191
B. Cebir Kullanarak Re'sen İcra (Cebri İcra).....	1191
1. Kural: İdarenin Cebri İcra Yetkisi Yoktur	1192
2. İstisna: Acil ve Olağanüstü Durumlar	1194
Hukuka Aykırı Re'sen İcranın Müeyyidesi	1194
IV. İdarî Kararların Müeyyideleri.....	1195
A. Cezaî Müeyyideler	1195
B. İdarî Müeyyideler.....	1197
1. "Emre Aykırı Davranış Kabahati" (Kabahatler Kanunu, m.32).....	1197
2. İdarî Müeyyide Çeşitleri: Para Cezaları, Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesi, Elkoyma, Yıkım, İşyerinin Kapatılması Vs.	1198
3. İdarî Müeyyidelerin Verilmesi ve Uygulanması Usûlü	1200
C. İdarî Müeyyide-Cezaî Müeyyide Karşılaştırması.....	1203
Ek: İdarî Kararların "Kesin Karar Gücü (<i>Autorité de chose décidée</i>)"	1203

Bölüm 13

İDARİ İŞLEMLERİN SONA ERMESİ

I. İdarî İşlemi İdarenin İradesi Dışında Sona Erdiren Sebepler.....	1209
A. İptal.....	1209
B. Sürenin Dolması	1209
C. İnfisahî Şartın Gerçekleşmesi	1210
Hükümsüzlük (Kadük Olma, <i>Caducité</i>)	1212
D. Maddî Sebepler.....	1212
Metrukiyet	1213
II. İdarî İşlemi İdarenin İradesine Bağlı Olarak Sona Erdiren Sebepler	1214
A. İlga.....	1214
1. Genel Olarak (Tanımı, Çeşitleri, Yetki, Şekil ve Usûl).....	1214
Tanım	1214
Tam İlga-Kısmî İlga (Değiştirme)	1215
Sarih İlga-Zımnî İlga	1215
İlga Yetkisi	1216
İlga Şekli ve Usûlü	1216
2. Hangi İşlemler İdare Tarafından İlga Edilebilir?	1216
a) Düzenleyici İşlemlerin İlgası.....	1218
b) Bireysel İşlemlerin İlgası	1220
aa) Hak Yaratıcı Olmayan Bireysel İşlemlerin İlgası.....	1220
aaa) Hukuka Uygun Hak Yaratıcı Olmayan Bireysel İşlemlerin İlgası ...	1221
bbb) Hukuka Aykırı Hak Yaratıcı Olmayan Bireysel İşlemlerin İlgası...	1221

bb) Hak Yaratıcı Bireysel İşlemlerin İlgası	1223
aaa) Hukuka Aykırı Hak Yaratıcı Bireysel İşlemlerin İlgası	1223
bbb) Hukuka Uygun Hak Yaratıcı Bireysel İşlemlerin İlgası	1223
B. Geri Alma	1224
1. Geri Alma Konusunda Türk Doktrini	1224
2. Geri Alma Konusundaki Danıştay Kararları	1225
a) Hukuka Aykırı İdarî İşlemlerin Ancak Makul Bir Süre İçinde Geri Alınabileceği Yolundaki Kararlar	1226
b) Hukuka Aykırı İdarî İşlemlerin Ancak Dava Açma Süresi İçinde Geri Alınabileceği Yolundaki Kararlar	1226
c) Hukuka Aykırı İdarî İşlemlerin Her Zaman Geri Alınabileceği Yolundaki Kararlar	1228
3. Geri Almanın Tanımı, Benzer Kurumlarla Karşılaştırılması, Geri Almada Yetki, Usûl, Şekil ve Geri Almanın Sonuçları	1230
4. Hangi İşlemler İdare Tarafından Geri Alınabilir?	1232
a) Düzenleyici İşlemlerin Geri Alınması	1233
aa) Hukuka Uygun Düzenleyici İşlemler	1234
bb) Hukuka Aykırı Düzenleyici İşlemler	1234
b) Bireysel İşlemlerin Geri Alınması	1235
aa) Hukuka Uygun Bireysel İdarî İşlemlerin Geri Alınması	1235
aaa) Hak Yaratıcı Olmayan Hukuka Uygun Bireysel İdarî İşlemlerin Geri Alınması	1235
bbb) Hak Yaratıcı Olan Hukuka Uygun Bireysel İdarî İşlemlerin Geri Alınması	1236
bb) Hukuka Aykırı Bireysel İdarî İşlemlerin Geri Alınması	1237
aaa) Hak Yaratıcı Olmayan Hukuka Aykırı Bireysel İdarî İşlemlerin Geri Alınması	1237
bbb) Hak Yaratıcı Olan Hukuka Aykırı Bireysel İdarî İşlemlerin Geri Alınması	1238
5. Geri Alma Şartları (<i>Dame Cachet</i> Kararı)	1238
6. Geri Alma Süresi	1241
Geri Alma Süresinin Başlangıcı	1241
Geri Alma Süresinin Uzaması	1243
<i>Ternon</i> Kararı	1243
7. Zımnî Kabul Kararlarının Geri Alınması	1244
8. Üst Makam Tarafından Geri Alma	1244
C. Hak Yaratıcı Olan ve Olmayan İşlemler	1245
1. Ayrımın Önemi	1245
2. Kazanılmış Hak Kavramı	1246
3. Hak Yaratıcı İşlem Kavramı	1246
4. Hak Yaratıcı Olmayan İşlemler	1247
a) Düzenleyici İşlemler	1247
b) Tespit Edici İşlemler	1247
c) Parasal Ödeme Kararları	1248
d) Geçici İşlemler	1248
e) Negatif İşlemler	1250
f) Müeyyide İşlemleri	1250
g) Kamu Yararı Kararı veya Kamulaştırma Kararı	1250
h) Yok Hükmünde Olan İşlemler	1251
i) Hileyle Yapılmış İşlemler	1251
j) Şarta Bağlı İşlemler	1251

5. Kazanılmış Haklara Saygı İlkesi (Hak Yaratıcı İşlemler) Konusundaki Türk Danıştayının Kararları.....	1253
a) Kazanılmış Hakka Saygı İlkesi Kanunla Aksinin Öngörülmesi Durumunda İşlemez.....	1253
b) Kamu Düzenine Aykırı Olan Durumlarda Kazanılmış Hak Olmaz (Kamu Düzeniyle Çatışıyorsa Kazanılmış Haklara Saygı İlkesi İşlemez).....	1254
c) Kamu Yararı ile Kazanılmış Haklar Çatıştığında Kamu Yararı Tercih Edilir.	1257
d) İlgilinin Gerçek Dışı Beyanının veya Hilesinin Sebep Olması Durumunda Kazanılmış Hak Yoktur; İdarî İşlem Her Zaman Geri Alınabilir	1258
e) Eski Sınav Yönetmeliğinin Öngördüğü Geçme Notu Kazanılmış Hak Oluşturur	1259
6. Kazanılmış Haklara Saygı İlkesi Konusundaki AYİM Kararları	1260
a) İlgilisinin Hilesiyle Yapılmış İşlemler, Kazanılmış Hak Oluşturmaz; İdare Tarafından Her zaman Geri Alınabilir.....	1260
b) Kanuna Aykırı İşlem, İlgilinin Kusuru Olmasa Bile Kazanılmış Hak Oluşturmaz.....	1261
c) İdarenin Kendi Hatasından Kaynaklanan Hukuka Aykırı İşlemler İlgili Lehine Kazanılmış Hak Yaratır	1262
d) İşlem Kamu Düzeniyle Çatışıyorsa, İdarenin Kendi Hatası Olsa Bile, Kazanılmış Hak Oluşmaz.....	1263
e) Eski Yönetmeliğin Uygulanmasında Kazanılmış Hak	1263
D. Koşulların Değişmesi Sonucu İdarenin İlgâ veya Geri Alma Yükümlülüğü.....	1264
1. Koşulların Değişmesinin Düzenleyici İşlemler Üzerindeki Etkisi	1265
2. Koşulların Değişmesinin Bireysel İşlemler Üzerindeki Etkisi	1266
3. Koşulların Değişmesi İddiasını İleri Sürme Biçimleri.....	1267
a) Dava Yoluyla	1267
b) Def'i Yoluyla	1267
- Koşulların Değişmesi Teorisinin Uygulanması Konusunda, Kısmen Doğru, Kısmen yanlış bir Danıştay Kararı (Danıştay Onbirinci Dairesinin 16 Şubat 2007 Tarih ve E.2006/6610, K.2007/1246 Sayılı Kararı).....	1268

Bölüm 14

DÜZENLEYİCİ İDARİ İŞLEMLER

Düzenleyici İdarî İşlemlerin Tanımı	1271
Danıştay Kararları	1272
Çeşitleri ve Plân	1272
I. İdarenin Düzenleme Yetkisi.....	1273
A. İdarenin Düzenleme Yetkisinin Kaynağı.....	1274
1. Düzenleme Yetkisi Anayasadan Kaynaklanabilir	1274
2. Düzenleme Yetkisi Kanundan Kaynaklanabilir	1275
Düzenleme Yetkisi Kanunla Eş Değerdeki İşlemlerden de Kaynaklanabilir	1276
3. Düzenleme Yetkisi Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinden Kaynaklanabilir	1276
4. İdarenin Kanundan Kaynaklanmayan Bir Düzenleme Yetkisi Olabilir mi?.....	1278
a) Düzenleme Yetkisi Eşyanın Tabiatından Kaynaklanabileceği Görüşü.....	1280
aa) Kanun Koyucunun Her Şeyi Düzenleme İmkânsızlığı	1280
bb) Kamu Hizmetinin İyi İşlemesi İhtiyacı	1281
cc) Kamu Düzeninin Sağlanması İhtiyacı	1281
dd) Takdir Yetkisinin Objektifleştirilmesi İhtiyacı	1282
b) Türk Yargı İçtihatlarına Göre İdarenin Düzenleme Yetkisinin Kaynağı	1283
aa) Danıştay	1283

bb) Anayasa Mahkemesi.....	1284
c) Görüşümüz.....	1288
B. İdarenin Düzenleme Yetkisinin <i>Intra Legem</i> Niteliği: Düzenleyici İşlemlerin Kanuna Uygun Olması Özelliği.....	1292
C. İdarenin Düzenleme Yetkisinin <i>Secundum Legem</i> Niteliği: Düzenleyici İşlemlerin Kanuna Dayanması Özelliği.....	1294
1. Açıklama.....	1295
2. Türk Pozitif Hukukundaki Durum.....	1295
a) <i>Secundum Legem</i> Olmak (Kanuna Dayanmak) Zorunda Olan Düzenleyici İşlemler.....	1296
aa) Yönetmelikler.....	1297
bb) 9 Temmuz 2018'den Önceki Dönemden Kalan Olağan Dönem KHK'leri.....	1297
cc) 9 Temmuz 2018'den Önceki Dönemden Kalan Tüzükler.....	1297
b) <i>Secundum Legem</i> Olmak (Kanuna Dayanmak) Zorunda Olmayan Düzenleyici işlemler.....	1298
aa) Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri.....	1298
bb) Olağanüstü Hâl Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri.....	1298
Acil ve Olağanüstü Durumlarda İdarenin Aslı Düzenleme Yetkisi Var mı? ..	1298
D. İdarenin Düzenleme Yetkisinin Mecburiliği Sorunu.....	1299
1. Düzenleyici İşlem Yapma Zorunluluğu.....	1299
Düzenleyici İşlem Yapma Süresi.....	1301
a) Makul Süre.....	1301
b) Kanunla Belirlenmiş Süre.....	1301
2. Düzenleyici İşlemleri İlgâ Etme Zorunluluğu.....	1301
E. İdarenin Düzenleme Alanı.....	1303
Yürütme Organının Bir “Mahfuz Düzenleme Alanı” Var mı?.....	1303
1. PrensiP: Yürütme Organının Mahfuz Bir Düzenleme Yetkisi Yoktur.....	1303
2. İstisnaları (Mahfuz Alanlar).....	1304
II. Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri (Olağan Dönem)	1306
A. Ön Bilgiler: Yeniliği ve Türleri.....	1306
Yeniliği: 2017 Anayasa Değişikliklerinin Bir “Keşfi” mi?.....	1306
Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri, Kanun Hükmünde Kararnamelerin Karşılığı mı? ..	1307
Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Türleri.....	1307
Hangisi “Genel Rejim”dir?.....	1307
B. Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Hukukî Niteliği: Düzenleyici İşlem Olmaları Gerekir.....	1308
C. Yetki Unsuru.....	1310
D. Konu Unsuru.....	1311
1. Yasak Alan: Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle Düzenlenemeyecek Konular....	1312
a) Yürütme Yetkisine İlişkin Olmayan Konular.....	1312
b) Kişinin Hakları ve Hürriyetleri ile Siyasî Haklar ve Ödevler.....	1313
Bütün Sosyal ve Ekonomik Haklar, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle Düzenlenebilir mi?.....	1314
c) Anayasada Münhasıran Kanunla Düzenlenmesi Öngörülen Konular.....	1316
Birinci Çözüm.....	1318
İkinci Çözüm.....	1318
d) Kanunda Açıkça Düzenlenen Konular.....	1319
2. Mahfuz Alan: Münhasıran Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle Düzenlenmesi Gereken Konular.....	1321

3. İhtiyarî Alan: Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle veya Kanunla	
Düzenlenebilecek Alan	1324
Özel İhtiyarî Alan.....	1324
Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri ile Cumhurbaşkanlığının teşkilatı	
“Cumhurbaşkanı kararnamesiyle” düzenlenebilir mi?	1324
E. Usûl ve Şekil Unsuru.....	1325
1. “Basit İşlem”dirler.....	1325
2. Resmî Gazetede Yayın.....	1327
3. Yürürlüğe Giriş	1327
4. TBMM’ye Sunulmazlar	1327
5. Metin Bakımından Şekilleri	1328
6. Gözlem ve Eleştiriler	1329
7. Zikrediliş.....	1330
8. Kısaltılmaları.....	1331
F. Denetimleri.....	1331
G. Hukukî Güçleri: Cumhurbaşkanlığı Kararna-melerinin Normlar Hiyerarşisindeki	
Yeri.....	1334
1. Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri Kanun Altı Seviyededir	1334
2. Olağan Dönemlerde Çıkarılan Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri, Olağanüstü	
Hâllerde Çıkarılan Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Altında Yer Alır.....	1336
3. Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri Yönetmelik Üstü Seviyededir.....	1336
4. Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri, Eski Dönemden Kalan Kanun Hükmünde	
Kararnamelerin Altında Yer Alır	1337
5. Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri, Eski Dönemden Kalan Tüzükler ile Aynı	
Seviyede Yer Alır.....	1337
H. Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile kanun hükmünde kararnameler Arasında	
Karşılaştırma	1338
I. Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile Tüzükler Arasında Karşılaştırma	1340
III. Olağanüstü Hâl Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri	1341
A. Yetki Unsuru	1342
B. Sebep Unsuru.....	1342
C. Şekil Unsuru	1343
D. Usûl Unsuru	1343
Yayımlandıkları Gün Meclisin Onayına Sunulmayan Olağanüstü Hâl	
Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri Ne Olur?.....	1344
E. Onay İşlemi	1345
1. “Onay” Ne Anlama Gelir?	1345
2. “Onay” Değişirme Yetkisini İçerir mi? TBMM, Cumhurbaşkanlığı	
Kararnamelerini Değiştirerek Onaylayabilir mi?.....	1346
3. “Onay” ve “Ret” Kararlarının Sonuçları	1347
4. Onay İşleminin Şekli Nedir? “Kanun” mu? “Parlamento Kararı” mı?	1347
5. Olağanüstü Hâl Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Onaylanmasıyla İlgili	
Uygulama.....	1348
6. 9 Temmuz 2018 Önceki Dönemde KHK’lerin Onaylanmasıyla İlgili Uygulama	
1348	
7. 9 Temmuz 2018 Sonrasında da Olağanüstü Hâl Cumhurbaşkanlığı	
Kararnameleri Kanunla Onaylanmaya Devam Edilirse Ne Olur?.....	1351
F. Konu Unsuru.....	1353
1. Anayasa, m.15’ten Kaynaklanan Sınırlamalar.....	1353
a) Olağanüstü Hâl Yönetim Usûlü Yürürlükten Olmalıdır	1354
b) Milletlerarası Hukuktan Doğan Yükümlülükleri İhlâl Etmeme Şartı	1354
c) Ölçülülük Şartı	1354

d) Çekirdek Alana Dokunma Yasası	1354
2. Anayasa, m.119/6'dan Kaynaklanan Sınır: "Olağanüstü Hâlin Gerekli Kıldığı Konular"	1355
"Olağanüstü Hâlin Gerekli Kıldığı Konular" Nasıl Tespit Edilebilir?	1355
G. Süre Unsuru	1358
Kendiliğinden Yürürlükten Kalkma Meselesi	1358
H. Yer Unsuru	1361
Tarihsel Bilgi	1362
- Olağanüstü Hâl Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle Kanunlarda ve Özellikle Olağanüstü Hâl Kanununda Değişiklik Yapılabilir mi?	1364
Tarihsel Bilgi	1366
I. Denetim Sorunu	1367
Olağanüstü Hâllerde Çıkarılacak Kanun Hükmünde Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerini Onaylayan Kanunların Denetimi Sorunu	1369
Tarihsel Bilgi: 9 Temmuz 2018'den Önceki Dönemde Olağanüstü Hâl ve Sıkıyönetim KHK'leri Anayasa Mahkemesi Tarafından Denetlenebilir mi?.....	1371
1. Yargısal Denetim Yasasının Eleştirisi ve Savunulması.....	1371
2. Yargısal Denetim Yasasının Anayasa Mahkemesi Tarafından Aşılması.....	1373
3. Anayasa Mahkemesi Kararlarının Eleştirisi	1374
a) Olağanüstü Hâl KHK'si Olmanın Kriteri.....	1375
b) "Dönüştürme (Conversion) Kuramı"	1377
c) İptal İsteminin Yetkisizlik Nedeniyle Reddi Gerekir	1378
J. Olağan Dönem Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile Olağanüstü Hâl Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri Birbirinden Nasıl Ayrılır?.....	1379
K. Eski Olağanüstü Hâl KHK'leri ile Yeni Olağanüstü Hâl Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri Arasında Karşılaştırma.....	1383
IV. Yönetmelikler	1384
A. Yetki Unsuru	1385
1. Yetkili Makamlar: Cumhurbaşkanı, Bakanlıklar ve Kamu Tüzel Kişileri	1385
2. Tüzel Kişiliği Bulunmayan Kamu Kuruluşları Yönetmelik Çıkarabilir mi?.....	1387
3. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Yönetmelik Çıkarabilir mi?.....	1389
4. Yüksek Mahkemeler Yönetmelik Çıkarabilir mi?.....	1390
B. Konu Unsuru	1391
C. Sebep Unsuru.....	1392
D. Usûl	1395
E. Şekil Unsuru	1396
1. Resmî Gazetede Yayın.....	1397
2. Resmî Gazete Dışında Yayın.....	1399
3. İlgililerine Duyurulmanın Müeyyidesi	1400
4. Resmî Gazetede Yayınlanmanın Müeyyidesi.....	1400
Yönetmeliklerde Değişiklik ve İlmanın da Resmî Gazetede Yayınlanması Gerekir	1402
5. Yürürlüğe Giriş Tarihi	1402
6. "Gizli Yönetmelik" Olur mu?.....	1403
E. Yargısal Denetim	1404
F. Yönetmelik Çeşitleri: Cumhurbaşkanı Yönetmelikleri ve Diğer Yönetmelikler.....	1405
G. Yönetmeliklerin Cumhurbaşkanlığı Tarafından Filî Denetimi.....	1405
V. Yürütme Organının Diğer Düzenleyici İşlemleri: "Adsız Düzenleyici İşlemler" ...	1409
İç Düzen İşlemi Niteliğinde Olan Düzenleyici İşlemler Konumuz Dışında Kalır.....	1410
A. İdare, Adsız Düzenleyici İşlem Yapabilir mi?	1411
Doctrin	1412

Intra Legem Nitelik	1412
Anayasa Mahkemesinin İçtihadı.....	1412
Kanunun Yönetmelikle Düzenlenmesini Öngördüğü Konular Adsız Düzenleyici İşlemlerle Düzenlenemez	1413
B. Adsız Düzenleyici İşlemler Hangi Hukukî Rejime Tâbidir?.....	1414
VI. Eski Dönemden Yürürlükte Kalan Düzenleyici İşlemler	1418
A. Kanun Hükmünde Kararnameler (Tarihsel Bilgi)	1419
1. Olağan Dönem Kanun Hükmünde Kararnameleri	1419
2. Olağanüstü Hâl ve Sıkıyönetim Kanun Hükmünde Kararnameleri	1421
B. Tüzükler (Tarihsel Bilgi).....	1425
C. Bakanlar Kurulu veya Başbakanlık Tarafından Çıkarılan Yönetmelikler ve Diğer Düzenleyici İşlemler (Tarihsel Bilgi).....	1427
VII. Düzenleyici İdarî İşlemler Arasında Hiyerarşi Sorunu	1427
A. Düzenleyici İdarî İşlemler Arasındaki Hiyerarşik Sıra.....	1429
1. Olağanüstü Hâl Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi > Olağan Dönem Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	1429
2. Eski Dönemden Kalan Kanun Hükmünde Kararname > Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	1429
3. Eski Dönemden Kalan Kanun Hükmünde Kararname > Eski Dönemden Kalan Tüzük.....	1430
4. Olağan Dönem Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi = Eski Dönemden Kalan Tüzük.....	1430
5. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi > Yönetmelik.....	1431
6. Eski Dönemden Kalan Tüzük > Yönetmelik	1431
7. Yönetmelik=Adsız Düzenleyici İşlemler	1431
B. Olağanüstü Hâl Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Kendi Aralarında Hiyerarşi Yoktur.....	1432
C. Olağan Dönem Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Kendi Aralarında Hiyerarşi Yoktur.....	1432
D. Eski Dönemden Kalan Kanun Hükmünde Kararnamelerin Kendi Aralarında Hiyerarşi Yoktur.....	1432
E. Eski Dönemden Kalan Tüzüklerin Kendi Aralarında Hiyerarşi Yoktur	1433
F. Yönetmeliklerin ve Adsız Düzenleyici İşlemlerin Kendi Aralarında Hiyerarşi Sorunu.....	1433
1. Cumhurbaşkanının Düzenleyici İşlemleri, Bakanlık Düzenleyici İşlemlerinden Üstündür	1434
2. Eski Dönemden Kalan Bakanlar Kurulu Düzenleyici İşlemleri, Başbakanlık ve Bakanlık Düzenleyici İşlemlerinden Üstündür	1435
3. Başbakanlık Düzenleyici İşlemleri, Bakanlık Düzenleyici İşlemlerinden Üstündür	1435
4. Bakanlık Düzenleyici İşlemleri, Bakanlığın Hiyerarşine Tâbi Makamın Düzenleyici İşlemlerinden Üstündür.....	1435
5. İdarî Hiyerarşide Aynı Düzeyde Yer Alan İki Makamdan Çıkan Düzenleyici İşlemler Arasında Hiyerarşi Yoktur	1436
6. Aynı Makamdan Çıkan Düzenleyici İşlemler Arasında Hiyerarşi Yoktur.....	1436
G. Merkezî İdarenin Düzenleyici İşlemleri ile Yerinden Yönetim Kuruluşlarının Düzenleyici İşlemleri Arasında Hiyerarşi Var mıdır?.....	1437
Hiyerarşi Değil, Vesayet İlişkisi.....	1438
Çatışmanın Çözümü	1438
Düzenleme Yetkisinin Tedahülü (İç İçe Geçmesi)	1439
H. Çeşitli Yerinden Yönetim Kuruluşlarının Düzenleyici İşlemleri Arasında Hiyerarşi Var mıdır?.....	1440

1. Yer Yönünden Yerinden Yönetim Kuruluşlarının Düzenleyici İşlemleri Arasındaki Çatışma ve Çatışmanın Çözümü	1440
2. Hizmet Yönünden Yerinden Yönetim Kuruluşlarının Düzenleyici İşlemleri Arasındaki Çatışma ve Çatışmanın Çözümü	1441
3. Yer ve Hizmet Yönünden Yerinden Yönetim Kuruluşlarının Düzenleyici İşlemleri Arasındaki Çatışma ve Çatışmanın Çözümü	1441
I. Bireysel İşlemler ile Düzenleyici İşlemler Arasındaki Hiyerarşi	1441
1. Üst Makamın Düzenleyici İşlemleri Alt Makamın Bireysel İşlemlerinden Üstündür	1442
2. Bir Makamın Düzenleyici İşlemleri, O Makamın Bireysel İşlemlerinden Üstündür	1442
3. Alt Makamın Düzenleyici İşlemleri, Üst Makamın Bireysel İşlemlerinden Üstündür	1443
4. Vesayete Tâbi Makamın Düzenleyici İşlemleri, Vesayet Makamın Bireysel İşlemlerinden Üstündür.....	1444
VIII. Adliye Mahkemeleri İdarenin Düzenleyici İşlemlerinin Hukuka Uygunluğunu İnceleyebilir mi?	1446
IX. Fransa'da İdarenin Düzenleyici İşlemleri.....	1450
A. Cumhurbaşkanının olağanüstü hâl kararnamelemleri (m.16)	1451
B. Ordonanslar (m.38)	1451
C. Özerk Yönetmelikler (m.37).....	1452
D. Kanunları Uygulama Yönetmelikleri	1453
E. Başbakanın Kolluk Yönetmelikleri	1455
F. Bakan Yönetmelikleri.....	1456
1. Bakanlara Kanunla Düzenleme Yetkisi Verilebilir	1456
2. Bakanların Hizmet Şefi Sıfatıyla Düzenleme Yetkisi	1456
G. Mahallî İdarelerin Düzenleyici İşlemleri	1457
H. Diğer Makamların Düzenleyici İşlemleri	1458
GENEL BİBLİYOGRAFYA	1445-1488
DİZİNLER	1489-1582
I. Kavram ve İsim Dizini	1489-1539
II. Özdeyişler Dizini	1540
III. Mevzuatı Dizini	1541-1550
A. Türk Mevzuatı Dizini.....	1541
B. Fransız Mevzuatı Dizini.....	1549
IV. İçtihat Dizini	1551
A. Türk Yargı İçtihatları Dizini	1521 -1568
B. Fransız Yargı İçtihatları Dizini.....	1569-1582
SÖZLÜKLER	1583-1655
Türkçe-Fransızca İdare Hukuku Terimleri Sözlüğü	1583-1616
Fransızca-Türkçe İdare Hukuku Terimleri Sözlüğü	1617-1648
Latince-Türkçe İdare Hukuku Terimleri Sözlüğü	1649-1651
Türkçe-Latince İdare Hukuku Terimleri Sözlüğü	1652
Almanca-Türkçe İdare Hukuku Terimleri Sözlüğü	1653
Türkçe-Almanca İdare Hukuku Terimleri Sözlüğü	1654
İngilizce-Türkçe İdare Hukuku Terimleri Sözlüğü	1655
Türkçe-İngilizce İdare Hukuku Terimleri Sözlüğü	1655
YAZARIN ÖZGEÇMİŞİ VE YAYIN LİSTESİ	1657-1663

ŞEMALAR LİSTESİ

ŞEMA 1.1: Devlet Organları	39
ŞEMA 1.2: Devletin Hukukî Fonksiyonları	50
ŞEMA 2.1: İdare Hukukunun Yaratıcı Kaynakları.....	73
ŞEMA 2.2: Lâiklik İlkesi	128
ŞEMA 2.3: Hukuk Devletinin Gerekleri	137
ŞEMA 3.1: Yönetim İlkeleri	188
ŞEMA 3.2: Hukukta Kişi Türleri	191
ŞEMA 3.3: Kamu Tüzel Kişileri	192
ŞEMA 3.4: Merkezden Yönetim-Yerinden Yönetim İlkeleri Bakımından Kamu Tüzel Kişileri	239
ŞEMA 3.5: Kişi Topluluğu-Mal Topluluğu Olmasına Göre Kamu Tüzel Kişileri	240
ŞEMA 3.6: Hiyerarşik Yetkiler	253
ŞEMA 3.7: Vesayet Yetkileri.....	279
ŞEMA 3.8: Hiyerarşi ve Vesayet	317
ŞEMA 4.1: T.C. İdarî Teşkilâtı	319
ŞEMA 4.2: Merkezî İdare (Devlet İdaresi)	331
ŞEMA 4.3: Bakanlık Teşkilatı	481
ŞEMA 4.4: Danıştay	384
ŞEMA 4.5: Danıştayın Görevleri.....	389
ŞEMA: Yerinden Yönetim Kuruluşları	459
ŞEMA 5.1: Türkiye’de Belediye Türleri (6360 sayılı Kanundan Sonra).....	537
ŞEMA 6.1: Kamu Kurumları .. 644; ŞEMA 6.2: Kamu Kurumları	546
ŞEMA 7.1: İdarî İşlemler	767
ŞEMA 8.1: İcraî Olmayan İşlemler	806
ŞEMA 8.2: İç Düzen İşlemleri	819
ŞEMA 9.1: Fransa’da Yetki Devri	859
ŞEMA 9.2: Yetki Unsurunda Sakatlık Halleri	917
ŞEMA 10.1: İdarî İşlemlerin Hukuka Aykırılığının Müeyyideleri.....	1120
ŞEMA 11.1: İdarî İşlemlerin Yürürlüğe Girmesi	1170
ŞEMA 11.2: İdarî İşlemlerin İlgililerine Duyurulmasının ve Duyurulmamasının Sonuçları	1174
ŞEMA 12.1: İdarî Kararların İcrası	1188
ŞEMA 12.2: Re’sen İcra Hukuka Aykırılığın Müeyyidesi	1195
ŞEMA 13.1: İdarî İşlemleri Sona Erdiren Sebepler	1209
ŞEMA 13.2: İdarî İşlemlerin İlgası	1217
ŞEMA 13.3: İdarî İşlemlerin Geri Alınması	1233
ŞEMA 14.1: Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle Düzenlenebilecek Konular	1313
ŞEMA 14.2: Olağan Dönem Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile Olağanüstü Hâl Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri Arasında Ayrım	1383

TABLolar LİSTESİ

TABLO 3.2: Merkezden Yönetim ve Yerinden Yönetimin Özellikleri	180
TABLO 3.1: Yerinden Yönetim ile Federalizmin Arasındaki Farklar	181
TABLO 3.3: Yer Yönünden Yerinden Yönetim Kuruluşları ile Hizmet Yönünden Yerinden Yönetim Kuruluşları Arasında Karşılaştırma	186
TABLO 3.4: Merkezden Yönetim ile Yerinden Yönetimin Arasında Yarar-Zarar Değerlendirmesi	188
TABLO 3.5: Özel Hukuk Tüzel Kişileri ile Kamu Tüzel Kişilerinin Karşılaştırılması	192
TABLO 3.6: Devlet ile Diğer Kamu Tüzel Kişileri Arasındaki Yetki Dağılımı	200
TABLO 9.1: Yetki Devri ve İmza Devri Tanımları Arasında Benzerlik ve Farklar	861
TABLO 9.2: Yetki Devri ve İmza Devri Tanımları Arasında Benzerlik ve Farklar	889
TABLO 9.3: Bağlı Yetki, Değerlendirme Marjı ve Takdir Yetkisi	1064
TABLO 10.1: Batıl-İptal-Butlan	1021
TABLO 10.2: Sakatlık Türleri ve Müeyyideleri.....	1141
TABLO 14.1: Olağan Dönem Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile Olağanüstü Hâl Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri Arasında Karşılaştırma.....	1379

TABLO 14.2: Eski Olağanüstü Hâl KHK'leri ile Yeni Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri Arasında Karşılaştırma.....	1384
TABLO 14.3: Kanun ve Yürütme Organının Düzenleyici İşlemleri.....	1409
TABLO 14.4: Eski Sistemde Olağan Dönem KHK'leri ile Olağanüstü Hâl ve Sıkıyönetim KHK'leri Arasında Karşılaştırma.....	1424

KUTULAR LİSTESİ

KUTU 2.1: “Tutulmuş Adalet” – “Devredilmiş Adalet” Sistemleri	60
KUTU 2.2: <i>Gallica</i> Veri Tabanı	63
KUTU 2.3: Kişilere Nüfus Memurluklarıncı Dininin Sorulması.....	129
KUTU 2.4: Din Eğitimi Meselesi	130
KUTU 2.5: AİHM'nin Zorunlu Din Eğitimi Hakkında Hasan ve Eylem Zengin v. Türkiye Kararı	131
KUTU 2.6: Pozitif Ayrımcılık	150
KUTU 3.1: Kavramların Dilsel Tutarlılığı Üzerine Bir Not	175
KUTU 3.2: 9 Temmuz 2018'den Sonra Kamu Tüzel Kişiliği “Kanunun Açıkça Verdiği Yetkiye Dayanılarak” İdarî İşleme Kurulabilir mi?.....	205
KUTU 3.3: Türkiye’de “Makam” Sapkınlığı	219
KUTU 3.4: Demokrasi Kamu Kurumları İçin Gerekli mi?.....	241
KUTU 3.5: 9 Temmuz 2018'den Önce Merkezî İdare İçinde Hiyerarşi (Tarihsel Bilgi).....	250
KUTU 3.6: Türkiye Varlık Fonundaki Tuhaflık: Cumhurbaşkanının Hem Vesayet Makamı, Hem de Vesayet Tâbi Makam Olması	269
KUTU 3.7: Anayasa Mahkemesinin 18 Ocak 2007 Tarih ve E.2005/32, K.2007/3; 4 Şubat 2010 Tarih ve E.2008/27, K.2010/29 Sayılı Kararlarının Eleştirisi.....	290
KUTU 3.8: Kangal Kaymakamlığı vs. Kangal Belediye Başkanlığı Kararı	293
KUTU 3.9: Lider Mahallî İdare (<i>Collectivité chef de file</i>)	316
KUTU 4.1: Mahallî İdareler de Mülkî İdare midir?	315
KUTU 4.2: Kavram Kargaşası	329
KUTU 4.3: 117 Anayasa Değişikliğinden Önce Türkiye’de Karşı-İmza Sorunu	338
KUTU 4.4: Örnek Cumhurbaşkanı Kararı	344
KUTU 4.5: Örnek Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	344
KUTU 4.6: Örnek Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	349
KUTU 4.7: 23 Kasım 2018 Tarihli Resmî Gazetesinin İçindekileri	351
KUTU 4.8: Mevzuat Bilgi Sistemindeki Yönetmelik Türleri.....	351
KUTU 4.9: Örnek Cumhurbaşkanlığı Yönetmeliği	352
KUTU 4.10: Cumhurbaşkanlığı Yönetmeliği için Önerdiğimiz Format	354
KUTU 4.11: Örnek Cumhurbaşkanlığı Genelgesi	356
KUTU 4.12: Örnek “Usûl ve Esaslar”.....	356
KUTU 4.13: Örnek Cumhurbaşkanlığı Kararı	358
KUTU 4.14: 9 Temmuz 2018 Öncesi Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ve Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri (Tarihsel Bilgi)	363
KUTU 4.15: Bakanlar Kurulu (Tarihsel Bilgi)	371
KUTU 4.16: Başbakan ve Başbakanlık (Tarihsel Bilgi)	371
KUTU 4.17: Müsteşar (Tarihsel Bilgi).....	377
KUTU 4.18: İhtiyarî Danışma (Tarihsel Bilgi)	391
KUTU 4.19: TSK da Sayıştayın Denetimine Tâbidir.....	408
KUTU 4.20: Sayıştayın Mahallî İdareler Üzerindeki Denetimi	408
KUTU 4.21: “Bölge Sayıştayları”	416
KUTU 4.22: Osmanlı Dönemindeki “Vilayetler”	434
KUTU 4.23: Uyarı	435
KUTU 4.24: Bir Genel Emir Örneği.....	438
KUTU 4.25: 5442 sayılı Kanun, Madde 28	447
KUTU 5.1: 150 Sayısının Sihri (Harari, <i>Sapiens</i> 'ten Bir Alıntı).....	565
KUTU 5.2: “İsim”, Mahallî İdare Kavramının Bir Unsuru mudur?.....	577
KUTU 5.3: Fransa’da Vali...492; KUTU 5.4: Fransa’da Valinin Yetkisi	494
KUTU 5.5: İdare-i Umumiye-i Vilayat Kanun-ı Muvakkatinin Doğru Tarihi Nedir?.....	509

KUTU 5.6: Bir Görüş-İl Özel İdaresi Genel Görevli Bir İdare Olmalıdır	512
KUTU 5.7: Fransa'da ve Osmanlı'da İl Encümeni Konusundaki Durum Neydi?	523
KUTU 5.8: Özel İdaresi Valiliğin Bir Birimi mi?	525
KUTU 5.9: Belediyelerin Üstlendiği Kamu Hizmetlerini Özel Kişilere Gördürmesi	548
KUTU 5.10: Belediyecilik Sistemine "Türk Katkısı": Belediye Encümeni	563
KUTU 5.11: Büyükşehir Belediyesi ve Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Geçirdiği Değişiklikler	581
KUTU 5.12: Osmanlı Köyüne, Osmanlı Şehriden Önce Demokrasi Gelmiştir	598
KUTU 5.13: Nüfusu 150'den Az Olan Yerler	605
KUTU 5.14: Nüfusu 2000 ile 5000 Arasında Olan Yerler	605
KUTU 6.1: Mahallî İdarelerin Kurduğu İşletme ve Şirketler KİT Değildir	648
KUTU 6.2: KİT Personeli...652; KUTU 6.3: KİT'lerin Özelleştirilmesi	653
KUTU 6.4: Yükseköğretim Teşkilâtı	657
KUTU 6.5: Vakıf Üniversiteleri	658
KUTU 6.6: Radyo ve Televizyon İdaresi	660
KUTU 6.7: Türkiye Futbol Federasyonu	670
KUTU 6.8: Kamu Denetçiliği Kurumu	670
KUTU 6.9: Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı	695
KUTU 6.10: Bütçe Çeşitleri ve Bütçelerine Göre Kamu Kurum ve Kuruluşları	701
KUTU 8.1: Fransa'da 2013'ten Sonra Zımnî Kabul Kurahı	803
KUTU 9.1: Genel İdarî Usûl Kanun Tasarısı	846
KUTU 9.2: Yetki ve İmza Devrinin Kanunluluğu İlkesi	866
KUTU 9.3: Yetki Devrini Öngören Kanun Hükümlerine Örnekler	868
KUTU 9.4: Fransa'da Geçici Yetki Devri Kararnamesi Örneği	879
KUTU 9.5: Fransa'da İmza Devri Kararnamesi Örneği	880
KUTU 9.6: Fransa'da İmza Devri Kararı Örneği	881
KUTU 9.7: Türkiye'de İmza Yetkisi Devri Örneği	882
KUTU 9.8: Fransa'da 27 Temmuz 2005 Tarih ve 2005-850 Sayılı Kararname	884
KUTU 9.9: Kurul Toplantılarının Açıklığı	916
KUTU 9.10: 10 Temmuz 2018 Günü "Cumhurbaşkanı Vekili" Fuat Oktay'ın Durumu	925
KUTU 9.11: Fransa'da "Yetki Tecavüzü" Kavramı Var mı?	927
KUTU 9.12: Fransa'da "Ağır ve Bariz Yetki Tecavüzü" Kavramı Var mı?	936
KUTU 9.13: Genel İdarî Usûl Kanun Tasarısına Göre İdareye Başvuru Hakkı, Başvuru Şekli, Başvurunun Yapılacağı Yer	963
KUTU 9.14: Örnek - Rekabet Kurulu Önünde Çelişme Usûlü	979
KUTU 9.15: Genel İdarî Usûl Kanun Tasarısında Dinlenilme Hakkı	981
KUTU 9.16: Bilgi Edinme Hakkı	989
KUTU 9.17: "Yasama Perdeleri Teorisi" veya "Perde Kanun Teorisi"	1049
KUTU 9.18: Alman Anayasa Mahkemesinin <i>Schleyer</i> Kararı (<i>BVerfGE</i> 46, 10)	1073
KUTU 10.1: Fransız Uyuşmazlık Mahkemesinin Filfil Yol Konusunda <i>Bergoend</i> Kararı	1136
KUTU 10.2: Bir Düzmece Atama Örneği İddiası: Alparslan Altan	1137
KUTU 12.1: Fransa'da Cebri İcra: <i>Saint Just</i> Kararı	1192
KUTU 12.2: İdarenin Cebri Tahsil Yetkisi	1194
KUTU 14.1: Örnek Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	1328
KUTU 14.2: Örnek Kanun Hükümünde Kararname	1330
KUTU 14.3: Önerilen Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi Formatı	1330
KUTU 14.4: KHK Ret İşleminin "TBMM Kararı" ile Yapılmasına Bir Örnek	1351
KUTU 14.5: Tarihsel Bilgi - 9 Temmuz 2018'den Önceki Dönemde Bakanlar Kurulu Yönetmelik Çıkarılabilir miydi?	1386
KUTU 14.6: Yönetmelik Çıkarma Yetkisi Vesayet Denetimine Tâbi Tutulmuş Olabilir	1390
KUTU 14.7: Örnek Yönetmelik...1395; KUTU 14.8: Örnek Yönetmelik	1899
KUTU 14.9: Örnek Adsız Düzenleyici İşlem	1410
KUTU 14.10: "İcraî Yönergeler"	1418
KUTU 14.11: Uygulama;1420; KUTU 14.12: "15 Temmuz KHK'leri"	1423
KUTU 14.13: Anayasa, m.115 (Mülga)	1425